

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เนื่องจากปรากฏการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นในสังคมมีมากมาย และสามารถที่จะถูกมองได้หลายมุมมอง หรือหลายมิติ การกำหนดมุมมองหรือแนวคิดจึงเป็นการสร้างขอบเขตของการศึกษาในประเด็นต่างๆให้เป็นไปอย่างมีทิศทาง และเป็นระบบ เช่นเดียวกับการศึกษาอัตลักษณ์ของนักเรียน “ กะเทย ” ในโรงเรียนมัธยมศึกษาในครั้งนี้ จึงควรมีกรอบคิดที่รัดกุม มีทฤษฎีรองรับ และเตรียมการเพื่อการตรวจสอบข้อมูล และสมมุติฐานที่เกิดขึ้นในทุกกระบวนการ

ด้วยเหตุที่ปรากฏการณ์ความเป็นจริงทางสังคมที่ผู้วิจัยต้องการศึกษาและทำความเข้าใจ มีลักษณะที่เป็นอัตวิสัย(subjectivity)จะถูกสร้างขึ้นและเปลี่ยนแปลงไปเรื่อยๆ ตามการมี ปฏิสัมพันธ์ระหว่างความจริงกับปัจจัยที่เกี่ยวข้อง จึงมีลักษณะเลื่อนไหล จะขึ้นอยู่กับพื้นที่ที่ความเป็นจริงนั้นถูกสร้างขึ้นมา กล่าวคือ การมีกาละ(Time) และเทศะ(Space) เป็นเรื่องของการทำความเข้าใจที่เกี่ยวกับจิตใจ ความรู้สึก สังคม และพฤติกรรมมนุษย์ในสังคม วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และแนวคิดทฤษฎีปฏิสัมพันธ์เชิงสัญลักษณ์ (Symbolic Interactionism) จะเป็นฐานคิดที่ผู้วิจัยใช้ยึดเป็นแนวทางในการทำความเข้าใจกับอัตลักษณ์ของนักเรียน” กะเทย ”และทำความเข้าใจกับการให้ความหมายของนักเรียน” กะเทย ”ต่อการกระทำของตนเอง และของบุคคลที่มีต่อกลุ่มเขา แต่เนื่องจากทฤษฎีปฏิสัมพันธ์เชิงสัญลักษณ์เป็นทฤษฎีที่เน้นการศึกษาเรื่องของปัจเจกชน และการศึกษาปัจเจกชนที่สำคัญอย่างหนึ่งก็คือเรื่องของบทบาท(role) ดังนั้นแนวคิดเรื่องบทบาทจึงเกี่ยวเนื่องเป็นส่วนหนึ่งของทฤษฎีปฏิสัมพันธ์เชิงสัญลักษณ์ไปโดยหลีกเลี่ยงไม่ได้ (สัญญา สัญญา วิวัฒน์, 2542) โดยจะช่วยอธิบายขยายความเพิ่มเติมเนื้อหาของทฤษฎีนี้ได้ ซึ่งทฤษฎีบทบาทจะกล่าวถึงลักษณะของสังคมมนุษย์และลักษณะของปัจเจกชน และย้ำให้เห็นว่า บทบาทเป็นตัวเชื่อมระหว่างสังคมและมนุษย์นั่นเอง ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นควรที่จะนำเสนอสาระพอสังเขปของทฤษฎีบทบาทมาพร้อมกันด้วย

ในประเด็นของการไปถึงการอุบัติขึ้นของการเป็นตัวตน (self) ซึ่งในส่วนนี้จะกล่าวถึงปัจจัยที่ทำให้เกิดตัวตนในทางทฤษฎี และผู้วิจัยยังได้รวบรวมข้อคิดเห็น ทศนคติของบุคคลต่างๆที่มีต่อ “ กะเทย ”หรือบุคคลผู้รักร่วมเพศ ซึ่งมีทั้งที่เห็นว่าความเป็น “ กะเทย ”เป็นปัญหาและที่เห็นว่าไม่เป็นปัญหา การศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลให้บุคคลเป็น” กะเทย ” ซึ่งแยกเป็น 3 แนวคิดคือ ปัจจัยทางชีววิทยา ปัจจัยทางจิตวิทยา และปัจจัยทางสังคม การให้คำนิยาม และการจัดประเภท

ของ “กะเทย” การศึกษาเกี่ยวกับความรู้สึกนึกคิดและความต้องการของ “กะเทย” ตลอดไปจนถึง การนำเสนองานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาอัตลักษณ์ และการศึกษากลุ่มผู้เป็น” กะเทย ”หรือกลุ่ม ผู้รักร่วมเพศ เท่าที่ค้นพบ ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า น่าจะนำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานประกอบการวิจัยเพื่อลด ทอนเวลาในการหาข้อมูลลงไปได้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงขอแนะนำเสนอสาระ แนวคิด ทฤษฎี และข้อค้นพบ ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามลำดับดังนี้

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องได้แก่ทฤษฎีปฏิสัมพันธ์เชิงสัญลักษณ์(symbolic interaction)

ทฤษฎีบทบาท(Role Theory) แนวคิดเกี่ยวกับการเกิด ตัวตน(self)

แนวคิดเกี่ยวกับการนิยามความหมายของ “กะเทย” และประเภทของ “กะเทย”

แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลให้บุคคลกลายเป็น “กะเทย”

ทัศนคติของบุคคลที่มีต่อ “กะเทย” หรือผู้รักร่วมเพศ

งานวิจัยที่ศึกษาเรื่อง อัตลักษณ์ และศึกษาเรื่อง “กะเทย”

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

✕ ทฤษฎีปฏิสัมพันธ์เชิงสัญลักษณ์(Symbolic Interactionism)

ทฤษฎีปฏิสัมพันธ์เชิงสัญลักษณ์ นี้ นักการศึกษาของไทยได้บัญญัติศัพท์เฉพาะใน ทำนองคล้ายๆกันอยู่หลายชื่อ อาทิเช่น ทฤษฎีปฏิสัมพันธ์ทางสัญลักษณ์(สุเทพ สุนทรเกษม, 2542) ทฤษฎีปฏิสัมพันธ์เชิงสัญลักษณ์(พงษ์สวัสดิ์ สวัสดิพงษ์ , 2529) ทฤษฎีปฏิสัมพันธ์สัญลักษณ์นิยม (พงษ์สวัสดิ์ สวัสดิพงษ์ อ่างในประภาพรรณ วงศาโรจน์ , 2532) ทฤษฎีการกระทำตอบโต้เชิง สัญลักษณ์(จำนง อติวัฒน์สิทธิ์ และคณะ, 2540) ทฤษฎีการกระทำระหว่างกันด้วยสัญลักษณ์ (สัญญาสัญญา สัญญาวิวัฒน์, 2540) เป็นต้น แต่ในที่นี้ผู้วิจัยเลือกชื่อทฤษฎีปฏิสัมพันธ์เชิง สัญลักษณ์เพื่อให้เป็นที่เข้าใจตรงกัน ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีนี้จากเอกสารตำราหลายเล่ม ได้แก่เอกสารประกอบคำสอนทฤษฎีสังคมของวารุณี พองแก้ว(2535) เอกสารประกอบคำสอน ทฤษฎีสังคมของของสุเทพ สุนทรเกษม(2535) ทฤษฎีสังคมวิทยาของสัญญาสัญญา สัญญาวิวัฒน์ (2540) จิตวิทยาสังคมของพงษ์สวัสดิ์ สวัสดิพงษ์ (2535) และ Symbolic Interaction and cultural studies ของ Haward S. Becker and Michal M. Mccal(ค.ศ. 1990) เพื่อทำความเข้าใจกับประวัติ หลักการ และเนื้อหาโดยสังเขป ของทฤษฎีปฏิสัมพันธ์เชิงสัญลักษณ์ ดังจะกล่าวต่อไป

ทฤษฎีปฏิสัมพันธ์เชิงสัญลักษณ์(Symbolic Interactionism) เป็นทฤษฎีหลักทฤษฎี หนึ่งในการศึกษาทางสังคมวิทยา นอกเหนือจากทฤษฎีโครงสร้างหน้าที่(Structural functional Theory) และทฤษฎีขัดแย้ง(Conflict Theory) ที่เกิดขึ้นมาก่อนหน้านี้แล้ว เนื่องจากแนวคิดเห็นที่ แหวกแนวออกมาจากความเชื่อเดิมๆในเรื่องของพฤติกรรมต่างๆของคนที่เคยเชื่อว่าพฤติกรรมของ

บุคคลที่เห็นเป็นพฤติกรรมเพื่อตอบสนองสิ่งเร้าที่เกิดขึ้นจากภายนอกหรือภายในร่างกายซึ่งเป็นแรงขับเคลื่อนทางชีววิทยาซึ่งส่วนใหญ่เป็นการอธิบายจากกลุ่มนักจิตทางจิตวิเคราะห์ แม้กระทั่งแนวคิดในเรื่องของโครงสร้างหน้าที่ ก็ยังให้ความสำคัญของสังคม สภาพแวดล้อม สถานภาพและบทบาททางสังคมว่าเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมมนุษย์ จนเมื่อจอร์จ เฮอร์เบิร์ต มิด¹ ซึ่งเป็นผู้ริเริ่มแนวคิดที่ว่าพฤติกรรมของมนุษย์เกิดจากการที่มนุษย์ได้มีการกระทำตอบโต้กับตนเองตามความคิดของคนต่างหากที่เป็นเครื่องชี้นำการแสดงพฤติกรรมของบุคคล และนำไปสู่การกระทำตอบโต้ระหว่างกัน ในทางสังคม ถือเป็นการสร้างทฤษฎีทางสังคมแนวใหม่ที่ได้รับการยอมรับจากนักสังคมวิทยาเป็นอย่างมากในเวลาต่อมา

ก่อนอื่นต้องทำความเข้าใจก่อนว่า ทฤษฎีทางสังคม เป็นทฤษฎีที่ใช้อธิบายเรื่องของคน ความสัมพันธ์ระหว่างคน ไม่ว่าจะเป็นคนต่อคน คนต่อกลุ่มคน หรือคนต่อสถานะแวดล้อม ซึ่งเป็นไปตามหลักเหตุผล และมีระบบระเบียบเพียงพอที่จะสามารถใช้อธิบายหรือพยากรณ์พฤติกรรมของคนและปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคมได้ โดยที่ทฤษฎีปฏิสัมพันธ์เชิงสัญลักษณ์จะเป็นทฤษฎีที่มุ่งเน้นที่พฤติกรรมที่เป็นสัญลักษณ์(symbols) ของบุคคลที่เกิดขึ้นระหว่างกัน หรือที่เรียกว่า มี ปฏิสัมพันธ์(interaction) เป็นพฤติกรรมที่เกิดจากกระบวนการให้ความหมาย เรียนรู้ความหมาย และการตีความหมายสัญลักษณ์นั้นๆก่อนการตอบสนองด้วยสัญลักษณ์เช่นกัน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อการสื่อความหมายระหว่างบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่มีปฏิสัมพันธ์กันอยู่อย่างต่อเนื่อง โดยสัญลักษณ์(symbols) ดังกล่าวนั้น อาจจะเป็นภาษา กิริยา ท่าที(gesture) สีหน้า หรือน้ำเสียงก็ตาม ตลอดจนไปถึงวัตถุที่ใช้ พฤติกรรมที่แสดงให้เห็น หรือให้รับรู้ของบุคคล จะถือว่าเป็นสัญลักษณ์ที่มีความหมาย(meaning) และมีความหมายร่วมกันระหว่างบุคคลที่มีปฏิสัมพันธ์ตอบโต้กันด้วย

ภายใต้สัญลักษณ์(symbols)ดังกล่าว ได้มีการถ่ายทอดความคิดโดยอาศัยพฤติกรรมที่แสดงออกเป็นสื่อเพื่อให้รู้ความหมายของคู่สัมพันธ์กันนั้น เช่นลักษณะการเดินของนักเรียน “ กะเทย ” ที่ต้องเดินเบียดขา บิดสะโพกนั้นเพื่อสื่อให้บุคคลที่เขาปฏิสัมพันธ์ด้วยเข้าใจว่าเขาเป็น “ กะเทย ” ไม่ใช่เพศชาย หรือเพศหญิง เพราะจะเห็นได้ว่า ทั้งผู้ที่เป็นเพศชาย หรือเพศหญิงก็ไม่ได้เดินด้วยท่าทางเช่นนั้น เช่นกัน การเดินของเขาจึงเป็นสัญลักษณ์ที่มีความหมายนอกเหนือไปจากความหมายทั่วไปที่เห็นการเดินเป็นเพียงกิริยาที่มนุษย์ใช้เพื่อการเคลื่อนไหวเท่านั้น แต่สำหรับผู้ที่เป็นกะเทย ได้ใส่ความหมายใหม่เข้าไปในการเดินเพื่อสื่อสารให้ผู้อื่นได้รับรู้ความเป็นตัวตนที่แท้จริงของเขา และความหมายนี้ก็ส่งผ่านไปให้กับผู้รับที่เขาต้องการให้เข้าใจความหมายที่เขาให้ในขณะเดียวกัน

¹ ดูรายละเอียดเพิ่มเติมหน้า 23 จอร์จ เฮอร์เบิร์ต มิด เป็นคนริเริ่มแนวคิดเรื่องการเกิดตัวตนภายใต้การมีปฏิสัมพันธ์ดังกล่าว แต่อย่างไรก็ตาม

หลักการของทฤษฎีปฏิสัมพันธ์เชิงสัญลักษณ์ก็ยังมีข้อโต้แย้งและข้อจำกัดในการใช้อธิบายสมควร จนมีนักคิดรุ่นหลังๆ ได้ปรับเปลี่ยนเพิ่มเติมต่อจาก มิดขึ้น โดยเฉพาะ Herbert Blumer ลูกศิษย์ของมิด Blumer เป็นผู้ที่ตั้งชื่อกรอบแนวคิดของ มิด ว่า การปฏิสัมพันธ์เชิงสัญลักษณ์

เขาที่เป็นกะเทยก็ต้องมีการซักซ้อม ตรวจสอบกับตัวเองไปด้วยอย่างต่อเนื่องเพื่อเลือกวิธีการเดินหรือเลือกสัญลักษณ์อื่นๆให้สอดคล้องกับความคิดของบุคคลอื่นด้วยนั่นคือเขาต้องมีความสามารถในการคิดถึงและตีความท่าที ความรู้สึก และพฤติกรรมของผู้อื่นที่มีการกระทำตอบโต้กลับมายู่ตลอดเวลา

สรุปได้ว่าหลักการพื้นฐานสำคัญที่เกี่ยวกับทฤษฎีปฏิสัมพันธ์ทางสัญลักษณ์ไว้ว่า มนุษย์ต่างจากสัตว์ตรงที่มีความสามารถในการคิด และตีบทอดความสามารถในการคิด ซึ่งจะถูกหล่อหลอมโดยการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม และการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมจะช่วยให้มนุษย์เราได้เรียนรู้ความหมายของสัญลักษณ์ต่างๆ เพื่อที่ช่วยให้มนุษย์มีความสามารถในการกระทำตอบโต้ ปรับเปลี่ยนหรือยกเลิกความหมายและสัญลักษณ์ได้ และความสามารถตรงนี้ก็เนื่องมาจากการที่มนุษย์ได้มีปฏิสัมพันธ์ตอบโต้กับตัวเองทำให้มนุษย์สามารถตรวจสอบวิถีทางของการกระทำ พิจารณาผลดีผลเสียที่อาจจะเกิดขึ้นก่อนจะเลือกกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งลงไปและแบบแผนต่างๆระหว่างการทำและปฏิสัมพันธ์ก่อให้เกิดกลุ่มและสังคมต่างๆขึ้นมา (วารุณี พองแก้ว, 2535)

ทฤษฎีบทบาท(Role Theory)

จากที่กล่าวแล้วว่า ทฤษฎีปฏิสัมพันธ์เชิงสัญลักษณ์เป็นทฤษฎีที่ชูการศึกษาเรื่องของปัจเจกชน ดังนั้นความรู้เรื่องบทบาท(role)จึงนับเนื่องเป็นส่วนหนึ่งของทฤษฎีปฏิสัมพันธ์เชิงสัญลักษณ์ ทางใดทางหนึ่งอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ (สัญญาสัญญา สัญญาวิวัฒน์, 2540) นักทฤษฎีบทบาทมักเปรียบเทียบสังคมมนุษย์เหมือนกับโรงละคร มนุษย์ทุกคนจะมีตำแหน่งต่างๆที่ตนต้องดำรงอยู่เหมือนตัวละครที่มีบทละครกำกับ มนุษย์ในสังคมต้องเชื่อฟังผู้มีอำนาจในสังคมเหมือนตัวละครที่เชื่อฟังผู้กำกับ ขณะที่มนุษย์แสดงพฤติกรรมมนุษย์จะต้องปรับตัวให้เข้ากับบุคคลต่างๆที่มนุษย์ปฏิสัมพันธ์ด้วย เหมือนตัวละครต้องปรับตัวให้เข้ากับผู้เล่นด้วยกัน ต้องทำให้ประทับใจผู้ชม ดังนั้นตัวละครต้องสวมบทบาทของบุคคลอื่นเพื่อที่จะก่อให้เกิดความสอดคล้องประสานกันในเวทีละคร ในสังคมมนุษย์จึงต้องสวมบทบาทของคนอื่น(generalized others) โดยอาศัยภาพตัวตนและทักษะการแสดงบทบาทเข้าช่วยเป็นแบบแผนของตนในการติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่น

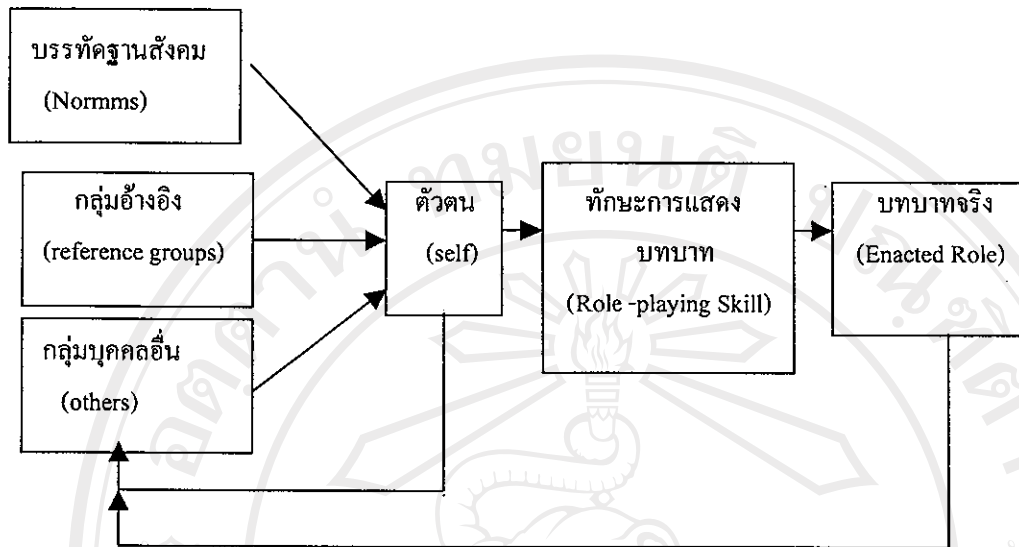
นักทฤษฎีบทบาทเชื่อว่าสังคมมนุษย์เป็นโครงข่าย ของตำแหน่งทางสังคม(positions) หรือสถานภาพ(statuses) โดยมีปัจเจกชนเป็นผู้แสดงบทบาท ทั้งนี้ ตำแหน่งแต่ละตำแหน่งได้มีความคาดหวัง(จากสังคม) ให้ผู้ดำรงตำแหน่งนั้นๆ ต้องแสดง ซึ่งสามารถที่จะแบ่งความคาดหวังออกเป็น ความคาดหวังจากบท หรือ script ซึ่งก็คือบรรทัดฐานทางสังคม(norm)นั่นเอง เช่น ผู้ที่ดำรงตำแหน่งพ่อแม่จะต้องมีบทบาทในการเลี้ยงดู อบรมสั่งสอนลูก ผู้ที่เขียนบท(script) ในสังคมก็คือคนในสังคมนั้นๆ มักจะเป็นบทที่กำหนดไว้กว้างๆ อาจมีผู้ประพาดแตกต่างออกไปบ้างตามแต่เหตุการณ์ สถานที่ เช่น บทบาทของเพศชายต้อง แข็งแรง เข้มแข็ง อดทน ไม่

ละเอียดอ่อน หยาดกระด้าง เพศหญิงมีบทบาทของความเป็นแม่ อ่อนโยน นุ่มนวล รักสวยรักงาม ความคาดหวังจาก “ ผู้แสดง ” อื่น (Expectation from other “ players ”) หมายถึงการคาดหวังจากมนุษย์คนอื่นที่อยู่ในสังคมเดียวกัน ก็เป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของมนุษย์ เปรียบเหมือนการคาดหวังของผู้ร่วมแสดงละครคนอื่น ความคาดหวังจาก “ ผู้ชม ” (Expectation from the “ Audience ”) ผู้ชมนี้เทียบได้กับ กลุ่มอ้างอิง (reference group) ที่ใช้ในสังคมวิทยาทั่วไป หมายถึงกลุ่มบุคคลที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมของมนุษย์ที่จะต้องแสดงพฤติกรรมตามที่ผู้ชมต้องการหรือคาดหวัง เปรียบเหมือนกลุ่มผู้ชมละครที่ผู้แสดงต้องทราบว่าผู้ชมชอบ ไม่ชอบอย่างไร แล้วแสดงบทบาทไปตามความต้องการของผู้ชม เพื่อให้ละครดำรงอยู่ได้เช่นเดียวกับมนุษย์ที่ต้องแสดงพฤติกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการความคาดหวังของผู้ชมเพื่อให้เกิดการยอมรับเพื่อที่มนุษย์ผู้นั้นจะยังคงดำรงสถานภาพ ตำแหน่งของตนไว้ได้

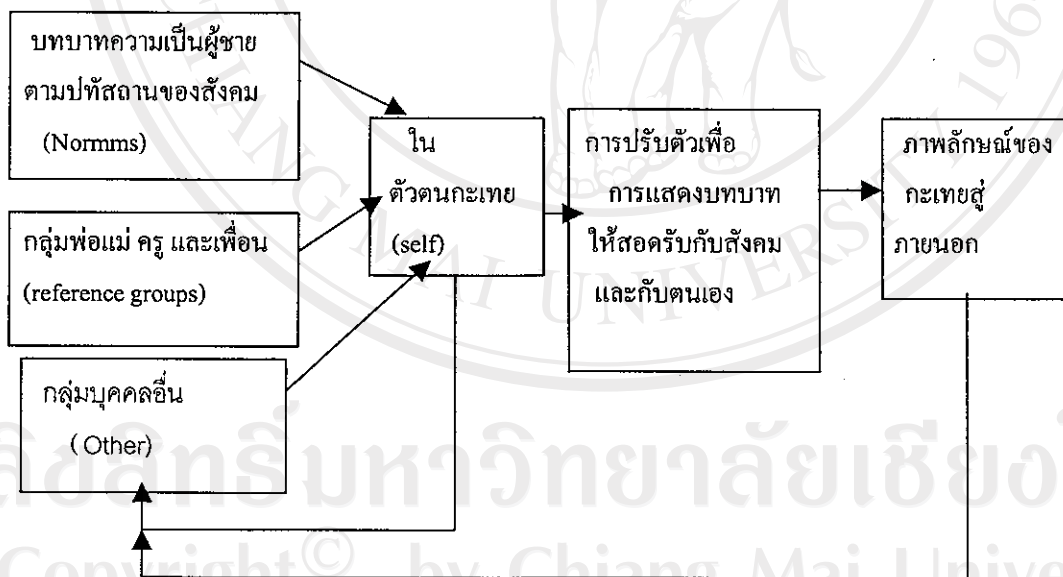
ปัจเจกชนในทฤษฎีบทบาท จะไม่มีส่วนในการปรับเปลี่ยนโครงสร้างทางสังคมมากนัก เพราะปัจเจกชนจะต้องปรับตัวให้เข้ากับความคาดหวังประเภทต่างๆที่ผู้อื่นเป็นตัวกำหนดขึ้นไว้แล้วทั้งสิ้น ดังนั้นการเชื่อมต่อระหว่างสังคมกับปัจเจกชนในแนวคิดของทฤษฎีนี้ ก็คือบทบาท (role) นั่นเอง บทบาทที่กล่าวถึงแบ่งได้เป็น 3 ประเภท คือ บทบาทตามใบสั่ง (Prescribed Roles) เป็นบทบาทที่เกิดตามความคาดหวังของแต่ละสถานภาพหรือตำแหน่ง ที่บุคคลสวมอยู่ มนุษย์มีหน้าที่เพียงปรับตัวตามบทบาทนั้นๆ การวิเคราะห์บทบาทประเภทนี้ จะเน้นที่ระดับการยอมรับปฏิบัติ ตามความคาดหวังของตำแหน่งที่บุคคลนั้นครอบครอง บทบาทตามใจ (Subjective Role) เป็นบทบาทที่ตัวตนของมนุษย์จะเป็นผู้พิจารณาตัดสิน ลดทอนปรับเปลี่ยน ให้เหมาะกับตน จุดวิเคราะห์อยู่ที่แบบหรือสไตล์ของแต่ละคนเป็นอย่างไร บทบาทจริง (Enacted Roles) เป็นบทบาทที่เป็นพฤติกรรมจริงของปัจเจกชนที่เปิดเผยออกมาจุดวิเคราะห์จะมุ่งที่การตีความตามการคาดหวังของสภาพนั้นๆ

จะเห็นว่าบทบาททั้งสามจะเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันไม่อยู่เป็นเอกเทศ เช่น ไม่ว่าจะเป็บทบาทตามใบสั่ง หรือบทบาทจริง ย่อมต้องมีบทบาทตามใจแฝงอยู่ไม่มากก็น้อย เพราะมนุษย์จะเป็นสัตว์ที่ไม่ยอมเป็นผู้รับแต่ผู้เดียว แต่พยายามจะเป็นผู้รุกด้วยเสมอ

เราอาจสรุปทฤษฎีบทบาทตามแผนภาพด้านล่าง(ปรับจาก ธัญญา ธัญญาวิวัฒน์ , 2540)

อาจสร้างกรอบคิดในเรื่องการเกิดตัวตนของนักเรียน “ กะเทย ” ในมุมมองของนักทฤษฎีบทบาทตามแผนภาพนี้

ในปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในกรณีของการที่มีนักเรียนมัธยมแสดงพฤติกรรมที่เรียกว่ากะเทย นักเรียนเหล่านี้ย่อมมีตำแหน่ง หรือสถานภาพของตน ทั้งตำแหน่งที่เป็นนักเรียน เป็นลูก และเป็นเพศชาย บทบาทที่เป็นตัวกำกับพฤติกรรมที่ตามมากับตำแหน่ง ย่อมต้องเป็นไปตามความคาดหวังของบุคคลทั้งกลุ่มอ้างอิงคือพ่อแม่ ครู ผู้ปกครอง เพื่อน กับกลุ่มบุคคลอื่นล้วนแล้วแต่คาดหวังว่านักเรียนชายเหล่านี้ให้เป็นไปตามบรรทัดฐานสังคม แต่ในนักเรียนกะเทยกลุ่มนี้ ก็ต้องมี

ความขัดแย้งระหว่างบทบาทตามใบสั่ง และบทบาทตามใจ ซึ่ง นักเรียนกะเทยมีกระบวนการปรับตัวและแสดงพฤติกรรมอย่างไรจึงจะทำให้เขาเหล่านี้ ยืนหยัดอยู่ได้กับตำแหน่ง บทบาท และความคาดหวังที่ขัดแย้งกันอยู่โดยตลอด การเข้าใจในทฤษฎีนี้จึงช่วยให้การวิเคราะห์และทำความเข้าใจกับกลุ่มนักเรียน กะเทยเป็นไปอย่างชัดเจนกว้างขวางขึ้นภายใต้ทฤษฎีปฏิสัมพันธ์เชิงสัญลักษณ์อีกด้วย

แนวคิดเกี่ยวกับการเกิดตัวตน(self) ของบุคคล

แนวคิดเกี่ยวกับการเกิดตัวตน(self) เป็นแนวคิดที่ใช้อธิบายความเป็นตัวตนของบุคคลที่ผู้วิจัยนำมาเป็นแนวคิดพื้นฐานเพื่อใช้ประกอบการอธิบายอัตลักษณ์(identity)ของนักเรียน“ กะเทย ” ซึ่งการเกิดลักษณะความเป็นตัวตนนี้ เป็นผลจากการขัดเกลาทางสังคม อันเป็นเรื่องของการที่บุคคลยอมรับเอาค่านิยมของกลุ่มซึ่งเป็นผลจากการที่มีการติดต่อปะทะสังสรรค์กับผู้อื่น และมีการปรับความต้องการและการกระทำของตนเองให้เข้ากับกลุ่มตามสิทธิและหน้าที่ที่สังคมกำหนดหรือยอมรับ

มีนักวิชาการหลายสาขายอมรับผลของการขัดเกลาทางสังคมทำให้เกิดความเป็นตัวตน โดยมีพื้นฐานการคิดในหลายกลุ่มเช่นกลุ่มทางจิตวิทยา โดยซิกมันด์ ฟรอยด์(Sigmund Freud) และ เปียเจท์(Piaget)หรือกลุ่มทางสังคมวิทยา โดย ชาร์ลส์ ฮอร์ตัน คูลีย์(Charles Horton Cooley) จอร์จ เฮอร์เบิร์ต มีด(George Herbert Mead) และ มอริส โรเซ็นเบอร์ก(Moris Rosenberg) ซึ่งจะขอนำเสนอแนวคิดของทั้งห้าท่านมาโดยสังเขป แม้ผู้วิจัยจะใช้กรอบคิดทางสังคมวิทยาในการอธิบายก็ตามแต่ก็จะขอนำเสนอแนวคิดทางจิตวิทยาไว้ด้วยประกอบกันดังต่อไปนี้

เปียเจท์(Jean Piaget : ค.ศ.1896-1983) เป็นนักจิตวิทยาชาวสวิสเซอร์แลนด์ได้ทำการศึกษา สังเกต บันทึก และทดลองกับเด็กเป็นระยะเวลายาวนาน เปียเจท์ อธิบายไว้ในทฤษฎีของเขาว่า ขั้นตอนการโดยใช้ร่างกายและประสาทสัมผัส(sensorimotor period) มีระดับอายุโดยประมาณตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 18 เดือน จะมีลักษณะพัฒนาการที่สำคัญ 3 ประการ คือ 1) ทารกเรียนรู้ความแตกต่างระหว่างตนเองกับสิ่งแวดล้อม 2) เริ่มสนใจสิ่งเร้า และประสบการณ์ต่างๆรอบตัว 3) จะรู้ภาษา ความเข้าใจ ความหมายต่างๆ โดยอาศัยการใช้ร่างกาย ใช้ประสาทสัมผัสเป็นสิ่งสำคัญที่สุด

จากการพัฒนาการตามขั้นดังกล่าวตั้งแต่แรกเกิดถึง 18 เดือนนี้เอง เปียเจท์ อธิบายว่าเด็กจะใช้อวัยวะทางกายสำรวจสิ่งแวดล้อม ทำให้เด็กเริ่มสร้างแบบแผนของความคิดที่เป็นของตนเอง อันจะเป็นผลจากการเรียนรู้ จากการที่ศึกษาเด็กอันยาวนาน เขาพบว่า ความก้าวหน้าทางความคิดของเด็กเริ่มขึ้นเมื่อกลไกของอวัยวะต่างๆมีปฏิริยาตอบสนอง เกิดการเคลื่อนไหว และเป็นการเคลื่อนไหวในทิศทางเดียว ด้วยวิธีทางนี้เองก่อให้เกิดความคิดรวบยอดที่กลายมาเป็นแบบแผนของการคิด

เฉพาะประจำตัวของเขาต่อไป ซึ่งเขาใช้คำว่า การคิดแบบอัตลักษณ์²(identity)(พวงเพชร สุรัตน์กี กุล,2542)

ซิกมันด์ ฟรอยด์(Sigmund Freud : ค.ศ.1856-1939) นักจิตวิเคราะห์ชาวออสเตรีย เชื่อว่า ปัจจัยทางชีววิทยามีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาบุคลิกภาพ หรืออัตลักษณ์ คำว่าตัวตน ฟรอยด์ใช้คำว่า อีโก้(ego) โดยเขาจะแบ่งตัวตนออกเป็น 3 ส่วน คือ อิด(id) อีโก้(ego) ซูเปอร์อีโก้ (superego) ซึ่งเขากล่าวว่า ผู้ที่มีสุขภาพจิตดีนั้น ระบบทั้งสามต้องประสานงานกันอย่างสอดคล้องกลมเกลียว การประสานงานกันอย่างมีระเบียบเรียบร้อยทั้งสามส่วน จะทำให้บุคคลนั้นๆปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพและทำให้มีปฏิริยาถ้อยที่ถ้อยอาศัยกันกับสิ่งแวดล้อมอย่างเหมาะสม การมีถ้อยที่ถ้อยอาศัยกันระหว่างบุคคลกับสิ่งแวดล้อม ทำให้มนุษย์บรรลุถึงความพึงพอใจเบื้องต้น ได้ตอบสนองความต้องการตามวิสัยมนุษย์ แต่ถ้าระบบทั้งสามเกิด “ ปั่นเกลียว “ กันขึ้นเมื่อใด บุคคลนั้นจะเสียหลักแห่งการปรับตัว จะเกิดความไม่พอใจตนเอง ไม่พอใจในบุคคลอื่นและสิ่งทีตนเกี่ยวข้องด้วย ทำให้การปฏิบัติห่อนประสิทธิภาพลงไป ฟรอยด์อธิบายความหมายของตัวตนทั้งสามว่า

id เป็นตัวตนที่เกิดขึ้นโดยสัญชาตญาณ และเป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลแสดง พฤติกรรมตามธรรมชาติ เช่น ให้รู้สึกโกรธ ยินดี หิว และความต้องการทางเพศ ตัวตนแบบนี้เป็นส่วนของบุคลิกภาพที่อยู่ในจิตไร้สำนึก ซึ่งตามปกติในชีวิตของบุคคลจะมีความรู้สึกฝ่ายต่ำอยากได้สิ่งต่างๆ ถ้าบุคคลปล่อยตัวให้ความรู้สึกเหล่านี้เข้าครอบงำแล้วก็จะป็นอันตรายอย่างยิ่งต่อความสงบสุขของสังคม ด้วยเหตุนี้บุคคลทั่วไปที่มีสุขภาพจิตเป็นปกติจึงต้องกดความรู้สึกเหล่านี้ไว้ แต่ความรู้สึกเหล่านี้มิได้สูญหายไปไหนยังคงมีอยู่ในจิตใจคน โดยที่บุคคลนั้นไม่รู้สึกตัว ฟรอยด์ เชื่อว่า บุคคลจะมีจิตไร้สำนึก ในจิตไร้สำนึกนี้ส่วนหนึ่งจะพบ id หรือ ความรู้สึกฝ่ายต่ำที่บุคคลกดไว้ ตัวตน id นี้จะกลายเป็นแหล่งพลังงานซึ่งผลักดันให้บุคคลกระทำบางอย่าง โดยที่บุคคลเหล่านี้ก็ไม่ประจักษ์ว่าเป็นผลพวงมาจากความกดดันหรือความเก็บกดดังกล่าว

ego คือตัวตนที่เป็นส่วนบุคลิกภาพที่ทำให้บุคคลรู้สึก รับรู้สิ่งต่างๆ ตามความเป็นจริง ตัวตน ego นี้เป็นศูนย์กลางของชีวิตทางชีววิทยา โดยเป็นตัวเชื่อมที่พยายามประนีประนอมระหว่างความต้องการทางชีววิทยา และความต้องการทางสังคม ตัวตนเหล่านี้ เป็นตัวตนที่พยายามปฏิบัติภารกิจในแต่ละวันให้ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยและถูกต้องตามครรลองแห่งชีวิตที่นิยมกันอยู่ในแต่ละสังคม

² ในงานของพวงเพชร ใช้คำว่า เอกลักษณ์ ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าโดยนัยแล้วมีความหมายสอดคล้องกับ อัตลักษณ์ในงานของผู้วิจัย

super ego เป็นส่วนของบุคลิกภาพซึ่งคอยควบคุม หรือ ทำให้บุคคลรู้สึกในความคิด หรือ ความทรงจำจิตใจ และเป็นส่วนที่กำหนดอุดมคติของบุคคล ตัวตนแบบนี้มีความหมายเท่ากับตัว มโนธรรม

ตามแนวคิดของฟรอยด์ ตัวตนแบบ super ego มักจะเกิดจากสังคมที่เน้นระเบียบวินัย และกฎเกณฑ์ต่างๆโดยเคร่งครัด และมีส่วนทำให้เกิดความเป็นปกติขึ้นในสังคม ซึ่งฟรอยด์เห็นว่าการมีระเบียบและกฎเกณฑ์โดยเคร่งครัดไม่ทำให้บรรลุถึงความสุขที่แท้จริงเลย โดยการขัดเกลาให้ เกิดระเบียบทางสังคมนี้เป็นกระบวนการที่บุคคลถูกอบรมสั่งสอนให้สละความสุขอันยิ่งใหญ่ที่สุด ของตนเพื่อประโยชน์ของกลุ่ม(จางง อติวัฒน์สิทธิ์ และคณะ , 2540)

✕ **ชาร์ลส์ ฮอร์ตตัน คูลีย์(Charles Horton Cooley : ค.ศ. 1864-1929)** เป็นนักสังคมวิทยาชาวอเมริกัน(อ้างในวารุณี พองแก้ว , 2535) คูลีย์ มีความสนใจพื้นฐานในการเกิดและเจริญเติบโตของ ชีวิตทางสังคมของปัจเจกชน โดยเขาคิดว่า “ ชีวิตของปัจเจกชนไม่สามารถแยกออกจากสังคม หรือ กล่าวอีกนัยหนึ่งว่า ชีวิตของปัจเจกบุคคลเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับสังคม ” ดังนั้นการกำเนิดตัวตน ของบุคคลจึงต้องผ่านกระบวนการกระทำร่วมกันระหว่างกันของปัจเจกบุคคลนั้นๆกับสังคม ความคิดนี้เรียกว่า The Looking Glass Self นั่นคือ ความสำคัญของตัวตนเป็นผลสะท้อนจากความเป็นปฏิ สัมพันธ์กับผู้อื่นและจากการที่คนอื่นมองเราซึ่งมีผลต่อการตัดสินใจ หรือพูดง่ายๆได้ว่า คือการมอง ตัวเองโดยใช้สายตาของคนอื่น เหมือนมองตัวเองจากกระจกเงา แต่ละคนสามารถจะตัดสินใจว่าตัว เองควรเป็นอะไร แคลไหน โดยใช้ความคิดของคนอื่นที่มองตน หรือตัดสินใจว่าตนเป็นอย่างไร เป็น เกณฑ์สำคัญ

คูลีย์ อธิบายทฤษฎีกระบวนการ The Looking Glass Self ของเขาว่า ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ การสำนึกของการมีอยู่ของตนเอง(self consciousness) และการรู้สึกในการมีอยู่ของผู้อื่น (social consciousness) ความรู้สึกเช่นนี้จะมีความละเอียดลึกซึ้ง และเที่ยงตรงเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับ ความสัมพันธ์ แบบปฐมภูมิ(primary relationship) ที่บุคคลได้รับ การสำนึกของการมีอยู่ของตนเอง (self consciousness) หมายถึง ความสำนึกได้ว่าตนนั้นดำรงอยู่ มีความต้องการต่างๆของชีวิตที่แยก ได้จากผู้อื่น ส่วนการรู้สึกในการมีอยู่ของผู้อื่น (social consciousness) หมายถึงความสำนึกได้ว่า บุคคลอื่นที่แวดล้อมตนนั้น มีความต้องการ มีการกระทำต่างๆตามหน้าที่และบทบาทของตน ซึ่งมี ความต้องการหรือเกิดความพึงพอใจ เกิดการยอมรับถ้าเขาปฏิบัติตาม (พวงเพชร สุรัตน์กวีกุล , 2542)

คูลีย์ เสนอว่า การเกิดตัวตนนั้น เป็นกระบวนการเกิดจากการกระทำระหว่างกันของบุคคล อื่นๆในสังคม ซึ่งคนอื่นๆในสังคมนั้นมีสภาพเป็นเสมือนกระจกเงา สะท้อนความเป็นบุคคลนั้น ออกมา และบุคคลนั้นจะรับเอาสิ่งที่ถูกสะท้อนจากผู้อื่นมาเป็นความเป็นตัวเรา ไม่ว่าจะป็นด้าน

บวก หรือด้านลบก็ตาม “ เหมือนกับเราเห็นหน้า รูปร่าง และการแต่งกายของเราในกระจก ... ในจินตนาการ เรารับรู้ถึงจิตใจผู้อื่นที่เป็นความคิดเกี่ยวกับลักษณะท่าทาง มารยาท จุดมุ่งหมาย การกระทำ ... และได้ผลกระทบอย่างหลากหลายจากการรับรู้ ” ในขณะที่เดียวกัน ตัวเราก็เปรียบเสมือนกระจกเงาสะท้อนให้กับผู้อื่นเช่นกัน คูลิย์ ได้กล่าวไว้ว่า ในกระบวนการที่ก่อให้เกิดตัวตนนั้น มีอยู่ 3 องค์ประกอบที่สำคัญ คือ จินตนาการที่เกี่ยวกับลักษณะท่าทางของบุคคลอื่นที่มีต่อบุคคลนั้น จินตนาการเกี่ยวกับการตัดสินใจของบุคคลอื่นที่มีต่อลักษณะท่าทางนั้น และความรู้สึกรับรู้เกี่ยวกับตนเอง เช่น ความภูมิใจ หรือความอับอาย ในแนวคิดของ คูลิย์ ความเป็นตัวตนเกิดขึ้นภายในบุคคล คือการจินตนาการภายในสมองของปัจเจกบุคคลถึงความคิดเห็นของผู้อื่น และตัดสินใจความคิดเห็นของผู้อื่น ซึ่งนำความรู้สึกรับรู้ หรือไม่พอใจต่อตนเอง กระบวนการทั้งหมดนี้เกิดขึ้นภายในความคิดคำนึงทั้งสิ้น

กล่าวโดยสรุป ประเด็นสำคัญประการหนึ่งของแนวคิดของ คูลิย์ คือ ตัวตนจะเกิดขึ้นไม่ได้ถ้าไม่มีสังคม ตัวตนเกิดขึ้นผ่านการกระทำระหว่างกันกับบุคคลอื่นๆ ในสังคม ถ้าปราศจากซึ่งการสะท้อนจากบุคคลอื่นๆ ตัวตนก็ไม่มี การที่บุคคลรู้สึกว่าเป็นคนดี คนเลว คนสวย คนขี้เหร่ คนฉลาด คนโง่ ล้วนเป็นสิ่งที่บุคคลอื่นๆ ในสังคมกำหนดหรือแสดงให้เห็นว่าเราเป็นทั้งสิ้น หรืออาจกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า ความเป็นตัวเรานั้นเป็นผลผลิตทางสังคมนั่นเอง (วารุณี พองแก้ว , 2535)

คูลิย์ จะให้ความสำคัญกับกลุ่มปฐมนิยมอย่างมากในฐานะที่กลุ่มเป็นแหล่งที่ทำให้ปัจเจกบุคคลในช่วงแรกของชีวิตได้รับประสบการณ์ของความเป็นหนึ่งเดียวกับอุดมการณ์ของสังคม ซึ่งจากกลุ่มปฐมนิยมที่ปัจเจกบุคคลได้เรียนรู้อุดมการณ์เหล่านี้จะนำไปสู่การแพร่กระจายของอุดมการณ์ไปสู่สังคมที่กว้างขึ้นจนไปสู่สังคมโลกในที่สุด กลุ่มปฐมนิยม ในความหมายของ คูลิย์ นั้นคือ กลุ่มต่างๆที่มีการสมาคมที่ใกล้ชิดแบบตัวต่อตัว และมีความร่วมมือกัน กลุ่มปฐมนิยมเหล่านี้ เป็นพื้นฐานในการสร้างธรรมชาติของสังคม และอุดมคติของบุคคล ผลของการสมาคมที่ใกล้ชิดในทางด้านจิตวิทยาจะช่วยในการหลอมบุคคลต่างๆให้เป็นหนึ่งเดียวกัน บุคคลที่เป็นสมาชิกของกลุ่มปฐมนิยมจะมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดและมีจุดมุ่งหมายที่ร่วมกันของกลุ่ม มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน บุคคลจะได้รับความอบอุ่น และเห็นอกเห็นใจจากคนภายในกลุ่มอย่างบริสุทธิ์ใจ แต่มิได้หมายความว่า จะไม่มีการแข่งขัน หรือขัดแย้งภายในกลุ่มปฐมนิยม อาจมีการแข่งขัน การต่อสู้ทางอารมณ์ดำรงอยู่ในกลุ่มปฐมนิยม แต่อารมณ์ต่างๆเหล่านี้จะถูกควบคุมโดยการเห็นอกเห็นใจ หรือด้วยความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ซึ่งจะแตกต่างจากการสมาคมในรูปแบบอื่นๆ ตัวอย่างกลุ่มปฐมนิยมในความหมายของคูลิย์ คือ ครอบครัว กลุ่มเพื่อนสนิท กลุ่มเพื่อนบ้านใกล้ชิด เป็นต้น ✕

จอร์จ เฮอร์เบิร์ต มีด (George Herbert Mead : ค.ศ. 1863-1931) เป็นนักสังคมวิทยาชาวอเมริกันอีกผู้หนึ่งที่ทำให้ความสนใจต่อการกระทำระหว่างกันของปัจเจกบุคคลและสังคม มีด เสนอว่า สังคมหรือสถาบันต่างๆก็คือ การกระทำระหว่างกันของกลุ่มปัจเจกบุคคลที่หลากหลายที่มีการจัดการและมีแบบแผน และสังคมหรือองค์ทางสังคมต่างๆ นั้นจะสืบทอดและเปลี่ยนแปลงผ่านทางความสามารถในการปรับตัวของความนึกคิด(mind) และผลของการประนีประนอมของตัวตน(self) ในทฤษฎีของ มีด สังคมดำรงอยู่ได้ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบที่สำคัญ 2 ประการ คือ ความนึกคิด(mind) และ ตัวตน(self) ความนึกคิด(mind) ของมนุษย์นั้น มีด มองว่า มีความสามารถในการ ใช้สัญลักษณ์กับวัตถุต่างๆในสภาพแวดล้อม ในการชักซ้อมการกระทำหลายๆทางเลือกอย่างไม่เปิดเผยต่อวัตถุเหล่านั้น มีการสกัดกั้นการกระทำที่ไม่เหมาะสม และเลือกกระทำที่เหมาะสม กระทำอย่างเปิดเผย

กระบวนการภายในของมนุษย์ในความนึกคิดของมนุษย์นี้ มีด เรียกว่า “ การชักซ้อมในจินตนาการ (imaginative rehearsal)” และเขามองว่าการดำรงอยู่และการสืบต่อของสังคม ขึ้นอยู่กับความสามารถของมนุษย์ในการ “ ชักซ้อมในจินตนาการ ” ของการกระทำระหว่างกันและกัน และคัดเลือกแต่พฤติกรรมที่ก่อให้เกิดความร่วมมือกัน การปรับตัวและความอยู่รอด มีด เชื่อว่า มนุษย์จะเลือกแต่การกระทำที่ก่อให้เกิดความร่วมมือกันเพื่อการอยู่รอด อย่างเช่นการที่เด็กอ่อนแสดงอาการปฏิกิริยาต่างๆ แล้ว อาการปฏิกิริยาบางอย่าง นำมาซึ่งปฏิกิริยาที่พึงพอใจจากบุคคลที่เด็กต้องพึ่งพิงเพื่อความอยู่รอด เด็กจะเรียนรู้และเริ่มเลือก แสดงเฉพาะอาการปฏิกิริยาที่ผู้อื่นพึงพอใจ การคัดเลือกอาการปฏิกิริยาที่แสดงออกนี้จะเกิดขึ้นผ่านการทดลองและความผิดพลาดครั้งแล้วครั้งเล่า หรือผ่านทาง การอบรมจากผู้ที่ต้องการให้ความร่วมมือ ซึ่งถือเป็นการปรับตัวของเด็ก

ความนึกคิดของมนุษย์ (mind) เป็นสิ่งที่ต้องผ่านกระบวนการพัฒนาขึ้นมา มีด มองว่า มนุษย์จะมีความนึกคิด(mind) ก็ต่อเมื่อสามารถที่จะ เข้าใจอาการปฏิกิริยาที่เป็นที่ยอมรับร่วมกัน และเป็นอาการปฏิกิริยาที่นำมาซึ่งความพึงพอใจ(conventional gestures) ใช้อาการปฏิกิริยาเหล่านี้ในการสวมบทบาทของผู้อื่น แล้วมีการชักซ้อมในจินตนาการถึงการกระทำหลายๆทางเลือก

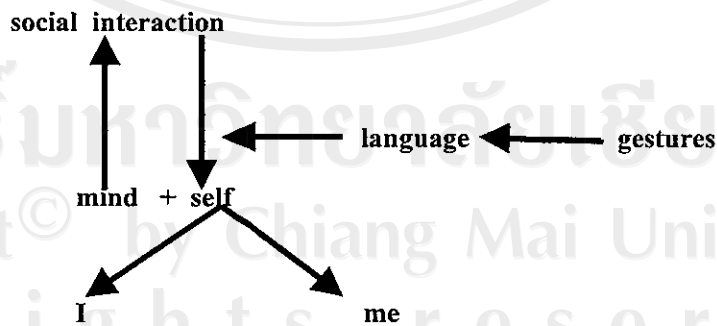
ส่วนตัวตน(self) นั้น มีด เสนอว่า จะประกอบด้วยส่วนที่เป็น 'I' (ผู้กระทำ) และ 'me' (ผู้ถูกกระทำ) 'I' นั้นเป็นการตอบสนองของอินทรีย์ที่มีต่อทัศนคติของคนอื่นๆ ส่วน 'me' เป็นชุดของทัศนคติของคนอื่นๆ ที่มีการจัดระเบียบซึ่งกันและกันหนึ่งคาดเดาขึ้น ทัศนคติของคนอื่นๆ ก่อให้เกิดเป็น 'me' ที่มีการจัดระเบียบ และคนจะมีปฏิกิริยาต่อสิ่งนั้นแสดงออกมาเป็น 'I' กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ 'me' เป็นส่วนของค่านิยม ความเชื่อ บรรทัดฐานต่างๆของสังคม ซึ่งปัจเจกบุคคลเรียนรู้ผ่านกระบวนการขัดเกลาทางสังคม และรับไว้เป็นส่วนหนึ่งของ ตัวตน(self) ในขณะที่ 'I' เป็นส่วนของตัวตนที่แสดงออกซึ่งพฤติกรรมที่เป็นที่ยอมรับของสังคม หรือปฏิบัติตามส่วนที่เป็น 'me' นั้น

เอง อย่างไรก็ตาม มีด มองว่า ' I ' จะไม่สะท้อนทุกอย่างของ ' me ' เพราะ ' I ' เป็นสิ่งที่สามารถคิดคำนวณได้ ... และจะเป็นบางอย่างที่แตกต่างจากสิ่งที่สถานการณ์ต้องการเสมอ ' I ' มีความเป็นอิสระและการคิดริเริ่ม และไม่สามารถคาดเดาได้ทั้งหมดว่า ' I ' จะมีพฤติกรรมอย่างไร ถ้า ' I ' ปฏิบัติตาม ' me ' อยู่ตลอดเวลา ย่อมไม่มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นในสังคม แต่ในสภาพความเป็นจริง มนุษย์มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ นำมาซึ่งการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ซึ่ง มีด มองว่า นั่นคือส่วนที่เป็น ' I ' ของตัวคนนั่นเอง

มีด เสนอต่อไปว่า ทั้งความนึกคิด(mind) และ ตัวตน(self) ของมนุษย์นั้นเกิดขึ้น หรือถูกสร้างขึ้นผ่านทางภาษา ภาษาในที่นี้หมายถึงภาษากาย เป็นสิ่งที่ใช้ถ่ายทอดอารมณ์ต่างๆ ที่เรียกว่า อากัปกริยา(gestures) ดังนั้นอากัปกริยา ผ่านทางภาษา เป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ปัจเจกบุคคลและสังคมดำรงอยู่ได้ อากัปกริยาดังกล่าว มีด หมายถึง “ ส่วนใดๆของการกระทำทางสังคมที่เป็นตัวแทนหรือเครื่องหมายของส่วนต่างๆ ของการกระทำทางสังคมที่ยังไม่เกิดขึ้น อากัปกริยา อาจเป็นการกระทำ ขึ้นเตรียมการ การเริ่มกระทำ หรือการกระทำทางสังคม เช่นการกระทำ หรือการโต้ตอบการกระทำซึ่งเกิดขึ้นภายใต้การกระตุ้นเร้าของปัจเจกบุคคลอื่นๆ เช่น การกำหมัด กัดฟัน ซึ่งแสดงถึงทัศนคติของการป้องกันตัว ”

อย่างไรก็ตามอากัปกริยาใดจะมีความสำคัญ หรือมีความหมายก็ต่อเมื่ออากัปกริยานั้นต้องเป็นอากัปกริยาที่สามารถสื่อความหมายเดียวกันให้กับคนทั่วไปในสังคมได้ ซึ่งถือว่อากัปกริยานั้นทำให้เกิดการกระทำระหว่างกันโดยสัญลักษณ์ หรือที่เรียกว่าการมีปฏิสัมพันธ์เชิงสัญลักษณ์ (symbolic interactionism)

เพื่อความกระจ่างต่อความคิดของ มีด ที่กล่าวมาข้างต้น สามารถแสดงผังด้านล่างประกอบ (society)

ตัวตนของปัจเจกบุคคลในทัศนะของมีด นั้นเป็นกระบวนการที่ค่อยๆพัฒนาขึ้นตามพัฒนาของร่างกายและสมองของมนุษย์ และเกิดขึ้นเมื่อปัจเจกบุคคลตกอยู่ในสภาพของผู้ถูกกระทำจากสังคม เขากล่าวว่า

ปัจเจกบุคคล เข้าสู่ประสบการณ์ในสภาพที่เป็นตัวตน .. ไม่ใช่โดยการเป็นผู้กระทำโดยตรง และในทันที แต่เขาเริ่มโดยการเป็นผู้ถูกกระทำโดยผู้อื่น เช่นเดียวกับปัจเจกบุคคลอื่นๆ เป็นผู้ถูกกระทำโดยเขา ... เขาได้กลายเป็นผู้ถูกกระทำผ่านทางกรยอมรับทัศนคติของปัจเจก บุคคลอื่นๆ ที่มีต่อเขาภายใต้สภาพแวดล้อมทางสังคม หรือภายใต้บริบทของประสบการณ์ และพฤติกรรมซึ่งทั้งเขาและบุคคลอื่นๆ เกี่ยวข้องอยู่ (อ้างในวารุณี ฟองแก้ว , 2535 :98)

ดังนั้นการเกิดตัวตนในทัศนของมิด จึงเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นอย่างค่อยเป็นค่อยไป จากการเรียนรู้การสวมบทบาทอย่างง่าย ๆ ไปสู่การสวมบทบาทที่ซับซ้อนขึ้น โดยผ่านทางกระบวนการขัดเกลาทางสังคม ทั้งจาก ผู้ที่ใกล้ชิด และมีความสำคัญต่อเขา(Significant others) และบุคคลอื่นๆ ทั่วไปในชุมชน(generalized others) จนกระทั่งทัศนคติของชุมชนที่ถูกจัดระเบียบเป็นค่านิยมบรรทัดฐานต่างๆ ในสังคม ซึมซาบเข้าไปสู่บุคคลและกลายเป็นส่วนหนึ่งของบุคคล เมื่อนั้นตัวตนได้พัฒนาอย่างสมบูรณ์ หรือเป็นตัวตนที่มีวุฒิภาวะ(mature self) เมื่อนั้น ปัจเจกบุคคลจะกลายเป็นสมาชิกที่สมบูรณ์ของสังคม(วารุณี ฟองแก้ว , 2535)

มอริส โรเซนเบิร์ก(Moris Rosenberg : ค.ศ. 1907-1977) นักสังคมวิทยาที่สนใจเรื่องเกี่ยวกับ ความเป็นตัวตนอย่างมาก โดยได้รับอิทธิพลทางความคิดจาก มิด และคูเลีย เป็นส่วนใหญ่ แต่ได้ขยายขอบเขตแนวคิดในเรื่องนี้ให้กว้างขวางมากขึ้น โดยโรเซนเบิร์ก ได้สนใจในเรื่อง “แนวคิดเกี่ยวกับตนเอง ” (self- concept) ไม่ใช่ “ตนเอง” (self) เพราะ “ตนเอง” เป็นแนวคิดกว้างๆทั่วไปเป็นการกล่าวถึงในลักษณะที่ตนเองเป็นทั้งผู้ “ กระทำ” (subject)และ “ ผู้ถูกกระทำ ” (object) แต่ “ แนวคิดเกี่ยวกับตนเอง ” (self- concept) เป็นตนเองในฐานะที่เป็น “ ผู้ถูกกระทำ ” มากกว่า โดย โรเซนเบิร์กได้นิยามคำว่า “ แนวคิดเกี่ยวกับตนเอง ” (self- concept) ว่า เป็นองค์รวมของความคิด ความรู้สึกของปัจเจกบุคคลที่มีตัวเองเป็นจุดอ้างอิงในฐานะเป็นผู้ถูกกระทำ ดังนั้น “ แนวคิดเกี่ยวกับตนเอง ” (self- concept) จึงเป็นส่วนหนึ่งของตัวเอง หรือแม้แต่เป็นส่วนเล็กๆของบุคลิกภาพในส่วนรวม แต่เป็นสิ่งที่คนเราได้รับมา และมีความสำคัญมาก เพราะเป็นผลที่เกิดมาจากข้อมูล ที่ไม่อาจจะสื่อสารได้บางอย่าง เป็นการสะท้อนถึงองค์ข้อมูล และความเห็นที่มีลักษณะพิเศษเฉพาะของปัจเจกบุคคลเกี่ยวกับตนเอง โดยทัศนคติที่มีต่อตัวเองจะมีลักษณะพิเศษเฉพาะ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความภูมิใจ(pride) และความละอาย (Shame) ปัจเจกบุคคลจะมอง และจัดประเภทตัวเองว่าเป็นส่วนหนึ่ง ของ กลุ่ม สถานภาพ หรือประเภทต่างๆ ซึ่งรวมเรียกว่าเป็นเอกลักษณ์ทางสังคม(social identities) เช่น เป็นคนวัยกลางคน เป็นชาย เป็นคนจน เป็นต้น นอกจากนี้ปัจเจกบุคคลจะมองเห็นว่าตนเองเป็นประเภทบุคคลหนึ่งในประเภทบุคคล(categories) ต่างๆ

ดังกล่าวแล้ว ยังมีแนวโน้มบางประการที่จะตอบได้ คือการแสดงท่าที(dispositions) บางอย่างออกมาด้วยเช่น บุคคลที่มองเห็นตัวเองว่ากล้าหาญ หรือชอบเก็บตัว หรือมีความคิดอิสระ บุคคลนั้นก็มักจะมีการกระทำที่สอดคล้องกับท่าทีดังกล่าวด้วย

โรเซ็นเบอร์กได้เน้นความสำคัญของประเด็นที่ว่า “ แนวคิดเกี่ยวกับตนเอง ” (self-concept) ก่อให้เกิดแรงจูงใจต่างๆจำนวนหนึ่ง ที่เป็นจุดมุ่งหมายที่ผู้กระทำมีความต้องการเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะแรงจูงใจที่สำคัญ 2 ประการคือ 1.การเคารพตนเอง หรือความมีเกียรติภูมิแห่งตน (self-esteem) ซึ่งหมายถึง “ ความปรารถนาที่จะคิดถึงตนเองในแง่ที่ดี ” และ ความแน่วแน่นมั่นคงในตนเอง(self-consistency) หรือ “ ความปรารถนาที่จะปกป้องแนวความคิดต่อตนเองจากการเปลี่ยนแปลง ” หรือ “ การที่จะธำรงภาพพจน์เกี่ยวกับตนเองไว้ให้คงอยู่ตลอดไป ” (สุเทพ สุนทร เกสัช , 2535) จากทัศนคติที่กล่าวมาข้างต้น พอสรุปได้ว่า การขัดเกลาทางสังคม ช่วยสร้างตัวตนขึ้นมา 3 อย่าง คือ

ภาพเกี่ยวกับตัวตน(self - image) โดยอาศัยการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น บุคคลมีความคิดเกี่ยวกับตัวตนจากการสังเกตวิธีการที่คนอื่นสนองตอบต่อตนด้วยเหตุนี้ คูลี(อ้างใน จำนง อควัฒนสิทธิ์ และคณะ , 2538) จึงพูดถึงตัวตนที่เป็นกระจกเงา(Looking -grass self) กล่าวคือ ทัศนคติและความรู้สึกของแต่ละคนที่มองดูตัวเองตามที่ผู้อื่นมองดูตัวเขา ทัศนคติที่เข้าไปอยู่ในภาพเกี่ยวกับตนเอง ส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องเกี่ยวกับอารมณ์ กล่าวคือ เป็นทัศนคติที่เกี่ยวกับการเห็นด้วยและการไม่เห็นด้วย การยอมรับและการปฏิเสธ ความสนใจ หรือความรู้สึกเฉยๆ เป็นเรื่องการตัดสินใจพิจารณาเกี่ยวกับตัวบุคคล เช่นเกี่ยวกับตัวเด็ก ที่ผู้ใหญ่มองตัวเขาบางครั้งก็สะท้อนให้เห็นความหมายแห่งศักยภาพของเด็กที่มีต่อผู้ใหญ่โดยรอบ ในกรณีเช่นนั้นการพิจารณาตัดสินที่คนอื่นมีต่อเด็กโดยแสดงออกมาเป็นทัศนคติที่มีต่อเด็ก จึงมีแนวโน้มที่จะเป็นการมองของเด็กเองที่มีต่อตัวเองด้วย เช่นกรณีที่เด็กถูกทอดทิ้ง ได้รับความทุกข์ และถูกปฏิเสธ เด็กอาจจะคิดเกี่ยวกับตนเองว่าไม่มีความเหมาะสม เพราะไม่มีใครรักเขา เด็กซึ่งอาจจะคิดถึงตัวเองว่าเป็นคนไม่น่ารักหรือมีข้อบกพร่อง ในที่สุดเขาก็อาจจะเกิดรังเกียจตัวเอง หรือเด็กที่ชอบขโมย อาจถูกกล่าวหาว่าเป็นอาชญากร และอาจทำตัวให้เหมือนกับอาชญากรได้ ยิ่งกว่านั้นเด็กอาจเสาะหาอาชญากรเหล่านี้ให้ยอมรับและเห็นด้วยกับภาพเกี่ยวกับตัวเขาเอง

ตัวตนในอุดมคติ(ideal -self) จากทัศนคติที่คนอื่นมีต่อตน บุคคลอาจจะสร้างภาพของสิ่งที่ควรจะเป็น ทั้งนี้เพื่อแสวงหาความรัก และการรับรอง การขัดเกลาทางสังคม เพื่อสร้างภาพตัวเองให้ดีเลิศ อาจมีผลเสียคือ การทำตัวเองให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกับค่านิยม จุดมุ่งหมาย และบทบาท ช่วยให้บุคคลรักษาระเบียบวินัยของสังคมได้ แต่ถ้าบุคคลตั้งตนไว้สูงอันเต็มไปด้วยอุดมการณ์

ต่างๆ แต่ศักยภาพของบุคคลในการพัฒนาความมีระเบียบวินัยมีน้อย ผลอาจจะเห็นว่า บุคคลจะรู้สึก
ว่าตนเองไม่เหมาะสมกับตัวตนในอุดมคตินั้น และอาจมีความล้มเหลวได้

ตัวตนปฏิบัติการ (ego) คือสิ่งที่เราทำไปในแต่ละวัน ซึ่งเป็นช่วงสำหรับการปฏิบัติ
หน้าที่ควบคุมและส่งเสริมความเป็นปึกแผ่นของตัวตน เป็นต้นว่า ความอดทน การมีระเบียบ การ
ยอมรับผิด การรู้จักอดกลั้น การรู้จักรักษาตนเอง เสมอต้นเสมอปลาย

จะเห็นได้ว่า ทั้ง คูลิย์ มิด และ โรเซนเบอร์ก จะเน้นปฏิสัมพันธ์ทางสังคม (social
interaction) ในการหล่อหลอมความเป็นตัวตนของบุคคลขึ้นมา โดยบุคคลเมื่อได้มีปฏิสัมพันธ์กับ
บุคคล สังคมก็รับเอาสัญลักษณ์ต่างๆ ที่ตนเองเป็น “ ผู้ถูกกระทำ “ นั้นมาใส่ในความรู้สึกนึกคิดของ
ตนและทำการโต้ตอบกับตนเอง ชักซ้อมบทบาท ท่าที และให้ความหมายกับการกระทำนั้นๆ ตาม
ฐานคิดของแต่ละบุคคล จากนั้นก็เลือกเอาการกระทำ ความคิด หรือสัญลักษณ์ใดสัญลักษณ์หนึ่ง
ออกมาแสดงในฐานะของคนผู้เป็นผู้กระทำ โดยตัวบุคคลที่กระทำเท่านั้นจึงจะรู้ว่าทุกสิ่งทุกอย่างที่แสดง
ออกมาหรือที่เราเรารู้สึกนั้น มีความหมายอย่างไร ในกระบวนการศึกษาอัตลักษณ์ของนักเรียน
“ กะเทย ” ในงานวิจัยชิ้นนี้จึงใช้แนวคิดของทั้งห้าท่านเป็นกรอบคิดเพื่อทำความเข้าใจกับอัตลักษณ์
หรือความเป็นตัวตน ของนักเรียน “ กะเทย ” ว่าเป็นอย่างไร และทำไมจึงเป็นเช่นนั้น โดยพยายาม
ที่จะศึกษาทั้งความเป็นตัวตนที่เป็นอยู่ของเขาในปัจจุบันว่าเป็นอย่างไร ตัวตนที่เป็นอยู่นี้มีกระบวนการ
การสร้างมาอย่างไร ช่างไว้ได้อย่างไรและต่อไปจะเป็นเช่นไร โดยศึกษาจากตัวนักเรียน “ กะเทย ”
ผ่านกระบวนการสร้างและให้ความหมายต่อภาษา อาทิ ปกิริยา สัญลักษณ์ ของบุคคลที่แวดล้อมจาก
บุคคลที่เกี่ยวข้องอันประกอบด้วยครู เพื่อน ผู้ปกครองนักเรียนกลุ่ม “ กะเทย ” โดยวิธีการสังเกต
การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก และการสนทนากลุ่ม ซึ่งในกระบวนการทั้งหมดต้องอาศัยกรอบคิดเหล่านี้
เป็นส่วนประกอบในการสร้างสมมติฐานชั่วคราว และสร้างแนวคำถาม แนวการสังเกตและแนว
การสัมภาษณ์ ตลอดทั้งการใช้ทฤษฎีปฏิสัมพันธ์เชิงสัญลักษณ์มาช่วยในการทำความเข้าใจใน
ปรากฏการณ์ต่างๆ ที่ศึกษา รวมทั้งการเข้าถึงข้อมูลด้านความรู้สึกนึกคิด การวิเคราะห์พฤติกรรม
บุคลิกภาพ และปฏิสัมพันธ์ของบุคคล และการตีความข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูล ไปจนถึงขั้นของ
การสรุปข้อมูลทั้งหมด

แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลให้บุคคลกลายเป็น “ กะเทย ”

การที่เราจะระบุสาเหตุของการเป็นกะเทยของเด็กคนหนึ่งได้ว่ามาจากอะไรนั้นในการ
ศึกษาทางสังคมวิทยาถือว่าเป็นความคิดที่คับแคบและมองเพียงมิติเดียวขัดแย้งกับความเป็นจริงที่
บุคคลคนหนึ่งจะเป็นอย่างไรนั้นย่อมมีเหตุปัจจัยที่แตกต่างและหลากหลาย เป็นการยากยิ่งที่จะบอก
ได้ว่าสิ่งใดสิ่งหนึ่งเป็นสาเหตุแต่อย่างไรก็ตามงานวิจัยชิ้นนี้มิได้ต้องการค้นหาเหตุปัจจัยโดย

ตรง แต่ต้องการนำแนวคิดเรื่องเหตุปัจจัยมาใช้ในการอธิบายอัตลักษณ์ของนักเรียน “ กะเทย ” อีกส่วนหนึ่ง ดังนั้นในการศึกษาวิจัยครั้งนี้จึงต้องมองภาพรวมกว้างๆในเรื่องของปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นกะเทยของเด็ก จากการศึกษาพบว่ามียุทธศาสตร์ของนักวิจัยอยู่ 3 แนวทางหรืออาจกล่าวได้ว่ามียุทธศาสตร์อธิบายตามความเชื่อของแต่ละกลุ่มบุคคลอยู่ 3 กลุ่ม คือกลุ่มที่เชื่อเหตุปัจจัยทางชีววิทยา กลุ่มเชื่อว่าเหตุปัจจัยทางสังคม และกลุ่มที่เชื่อเหตุปัจจัยทางจิตวิทยา ดังนั้น การที่คนๆหนึ่งจะมีบุคลิกที่เรียกว่า “ กะเทย ” นั้นจึงสามารถอธิบายได้แตกต่างกันตามความเชื่อ 3 กลุ่มนี้นั่นเอง ในที่นี้จะขอเสนอสาระจากเอกสารเท่าที่ค้นคว้ามาประกอบกับรายงานการศึกษาทางจิตวิทยาของวันเพ็ญ บุญประกอบ(2532) นักจิตเวชเด็กโรงพยาบาลศิริราช ที่ทำการศึกษาคณะชายที่มีพฤติกรรมเป็นผู้หญิง (feminine boy) ในประเด็นเรื่องของปัจจัยเชื่อมโยงที่ทำให้เกิดความผิดปกติทางเพศ (Psychosexual disorders) มาพอสังเขปเพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการทำความเข้าใจกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็น “ กะเทย ” ซึ่งมีดังต่อไปนี้

กลุ่มที่เชื่อในเหตุปัจจัยทางชีววิทยา(Biological factors) กลุ่มนี้เชื่อว่าการเป็นกะเทยของบุคคลเป็นอิทธิพลของสิ่งควบคุมทางชีววิทยาที่หมายถึงหน่วยควบคุมลักษณะทางพันธุกรรม หรือโครโมโซม(chromosomal) นั่นเอง โครโมโซมเพศ(chromosomal sex) จะเป็นตัวกำหนดว่าคนคนนั้นมีอวัยวะเพศแบบใดและแพทย์จะใช้อวัยวะเพศ(anatomical sex) และหน้าที่การทำงานของอวัยวะที่เกี่ยวข้องกับเพศ ต่อมเพศ ฮอร์โมนเพศ เป็นตัวบ่งชี้ ได้ว่าเด็กที่เกิดมานั้นเป็นเพศอะไร แต่เมื่อเด็กเกิดมาแล้วอวัยวะในร่างกายไม่เป็นไปตามที่ส่วนใหญ่เป็นเช่นมีอวัยวะเพศ 2 เพศในคนเดียว การมีโครโมโซมเพศที่ผิดปกติ หรือการมีฮอร์โมนเพศที่ไม่สอดคล้องกับเพศทางสรีระ บุคคลนั้นจะถูกเรียกว่าเป็น “ กะเทย ”

กลุ่มที่เชื่อในเหตุปัจจัยทางวัฒนธรรม และ สังคม(Culture and Society) กลุ่มนี้เชื่อว่าสังคมวัฒนธรรมเป็นปัจจัยหนึ่งในการหล่อหลอมให้บุคคลมีบุคลิกเป็น “ กะเทย ” ได้ จากขนบธรรมเนียมประเพณีไทยสมัยโบราณที่นิยมคนมีความประพฤติเรียบร้อย นุ่มนวล อ่อนโยน สุภาพ ในการเลี้ยงดูเด็กจะไม่นิยมการแสดงออกที่รุนแรง ก้าวร้าว ในบางสังคมจึงเลี้ยงดูเด็กผู้ชายให้มีความละเมียดละไม เพราะถือว่าเป็น “ ผู้ดี ” จากวัฒนธรรมดังกล่าวอาจส่งผลให้เด็กผู้ชายส่วนหนึ่งเติบโตขึ้นมาในลักษณะค่อนข้างไปทางผู้หญิง และเมื่อถึงปัจจุบัน สังคมเปลี่ยนแปลงไปมาก มีผลกระทบไปถึงการปรับเปลี่ยนบทบาทในครอบครัว ในอาชีพ การเลี้ยงดู เด็กชายบางคนจึงต้องช่วยแบ่งเบาภาระครอบครัว พ่อแม่ โดยการทำงาน เช่นหุงหาอาหาร เย็บปักถักร้อย หรือ ทำอาชีพที่เคยมีเฉพาะผู้หญิง การสวมบทบาทของผู้หญิงเหล่านั้นแล้วได้รับคำชื่นชม ทำให้เด็กรู้สึกพึงพอใจที่จะแสดงบทบาทนั้นๆตลอดไป อีกทั้งการที่สังคมนำเสนอบุคคลที่มีบุคลิก “ กะเทย ” ในลักษณะของการเชิดชู

หรือชื่นชม ผ่านทางสื่อต่างๆ ย่อมทำให้เด็กต้องการเลียนแบบเพื่อนำสู่การได้รับคำนิยม ยกย่อง หรือได้รับความสำเร็จตามบ้าง

กลุ่มที่เชื่อในเหตุปัจจัยทางจิตวิทยา กลุ่มนี้เชื่อว่าปัจจัยทางจิตวิทยาซึ่งนับเป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งที่ส่งผลต่อการพัฒนาการบทบาททางเพศ ของนักเรียน “ กะเทย ” โดยเฉพาะเรื่องของการเลี้ยงดูจากสถาบันครอบครัว การปฏิบัติจากจากกลุ่มเพื่อน และจากสถาบันการศึกษา ซึ่งพบว่า เด็ก “ กะเทย ” มักมีประวัติภายในครอบครัวที่พบประจำก็คือ แม่หรือผู้ใหญ่ในครอบครัวเห็นเด็กว่าหน้าตาสะสวย มีหน้าตา กิริยาท่าทางเหมือนผู้หญิง ก็แสดงความชื่นชม มักปล่อยให้เด็กเล่นขายของตุ๊กตา หรือเครื่องประดับเหมือนเด็กผู้หญิง หรือการที่ผู้ใหญ่แสดงให้เห็นว่าเขาได้รับความชื่นชมเพราะ “ เหมือนผู้หญิง ” ทำให้เด็กเกิดความพอใจ และปฏิบัติตนให้เป็นที่ชื่นชอบ หรือตามตามความคาดหวังของผู้ใหญ่ และยังพบอีกว่า ครอบครัวเด็กมีประวัติว่าความสัมพันธ์กับพ่อและเด็กไม่ดีนัก พ่อมักไปชื่นชมพี่น้องที่เป็นผู้หญิงแทน หรือพ่อทำร้ายแม่ทำให้เด็กเกลียดเพศพ่อ หรือการที่ครอบครัวนั้นแม่แสดงอำนาจเหนือพ่อ เด็กเห็นว่าเพศแม่หรือเพศหญิงมีอำนาจและมีพลังมากกว่า จึงต้องการเป็นเพศแม่ พ่อตำหนิ หรือลงโทษอย่างรุนแรงต่อพฤติกรรมเด็กในระยะแรกๆ การถูกเพื่อนผู้ชายรังแก หรือเล่นแรงๆ ทำให้เด็กไม่ยอมเล่นกับเพศเดียวกันจึงหันมาเล่นกับเพื่อนผู้หญิง หรือการที่เด็กอยู่กับแม่มาตลอด ไม่มีพ่อเป็นตัวอย่าง เด็กเลียนกิริยาท่าทางของแม่

สำหรับผู้ที่เชื่อในปัจจัยทางจิตวิทยาให้คำอธิบายเพื่อชี้ให้เห็นว่าจะเห็นว่าการ อบรมเลี้ยงดูในครอบครัวเป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งมากกว่าเพศทางสรีระที่เด็กเป็นเสียอีก ดังที่ จิตแพทย์(วันเพ็ญ บุญประกอบ , 2531) ได้กล่าวถึงเรื่องนี้ว่า

...แม้ว่า อวัยวะเพศ โครโมโซม และฮอร์โมน จะเป็นข้อบ่งชี้ว่า คนเป็นเพศใดมาแต่กำเนิด แต่ก็ตามก็ยังมีสิ่งอื่นที่ยังมีอิทธิพลเหนือกว่าที่เป็นสิ่งที่กำหนดให้เด็กคนนั้นเติบโตขึ้นมา มีความสำนึก และมีการยอมรับพร้อมทั้งมีบุคลิกเป็นอีกเพศหนึ่งได้ แสดงว่าสิ่งที่สำคัญที่สุด คือ การเลี้ยงดูจากพ่อแม่ ที่จะเลี้ยงดูให้เขาเป็นหญิงหรือชาย และจากสังคมที่มองเขาเป็นอย่างไร และปฏิบัติต่อเขาอย่างไรด้วย เช่น เด็กที่มีอวัยวะเพศกำกวม(มี 2 เพศ) ถ้าถูกเลี้ยงดูมาอย่างเด็ก ผู้หญิงก็จะยอมรับ และแสดงบทบาทเป็นหญิง ถ้าถูกเลี้ยงเป็นชายก็จะยอมรับบทบาทเป็นชาย ซึ่งอาจจะไม่ตรงกับเพศที่เป็นเพศที่แท้จริงของคนก็ทางการแพทย์ตรวจพบ ...

จะอย่างไรก็ตาม แม้ในงานวิจัยในครั้งนี้ไม่ได้มุ่งประเด็นไปที่การหาปัจจัยที่ทำให้นักเรียนเป็น “ กะเทย ” เพียงแต่ต้องการให้ผู้ศึกษางานวิจัยชิ้นนี้ได้ทราบถึงปัจจัยในส่วนนี้ด้วยเพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการศึกษาในเรื่องอัตลักษณ์ของนักเรียน “ กะเทย ” เพื่อจะเป็นส่วนเสริมในการทำความเข้าใจในตัว of นักเรียน “ กะเทย ” ให้เป็นไปอย่างลึกซึ้ง อีกทอดหนึ่ง

แนวคิดเกี่ยวกับนิยามและประเภท ของ “ กะเทย ”

การนิยามตนเองเป็นประเด็นสำคัญประเด็นหนึ่งในการศึกษาอัตลักษณ์ของนักเรียน “ กะเทย ” เพราะเป็นการศึกษาถึงความคิดของบุคคลต่อสิ่งที่เขานิยามตามพื้นฐานความเชื่อเรื่อง ของปฏิสัมพันธ์เชิงสัญลักษณ์ โดยแยกการนิยามตนเองออกเป็น 2 แบบตามมุมมองของผู้นิยาม คือ การนิยามตนเองตามที่คนอื่นนิยาม และนิยามตนเองตามที่ตนเองมองตนเอง สามารถอธิบายรายละเอียดได้ดังนี้

แนวคิดเกี่ยวกับการนิยามตนเอง

การนิยามตนเอง(สุวิทย์ ไททยวัฒน์ และคณะ , 2537) คือการที่บุคคลจะเลือกเอกลักษณ์ที่เหมาะสมที่สุดจากบรรดาเอกลักษณ์ต่างๆที่เขามีอยู่ในความครอบครอง เมื่อเข้าสู่กระบวนการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ในกระบวนการนิยามตนเอง อาจจะมีกระบวนการย่อยเพิ่มเติมในกรณี ที่บุคคลต้องการรู้ว่าภาพลักษณ์ของเขาในสายตาของคนอื่นเป็นอย่างไร เช่นคำกล่าวที่ว่า “ คนอื่นๆ เขาจัดเราอยู่ในประเภทใด ” หรือ “ พวกเขามอบเอกลักษณ์ใดให้เรา ”

การนิยามคนอื่น หมายถึง การที่คนมีความคาดหวัง กว้างๆว่าในสถานการณ์นั้นๆ ตัวตนไหนไหนที่มีแนวโน้มว่าจะถูกเสนอต่อเขาโดยคนประเภทหนึ่งๆ และการกระทำของคนอื่นๆ จะเป็นตัวชี้แนะให้เขารู้ตัวตนชนิดใดถูกเสนอต่อเขา

มีผู้ให้ความหมายของคำว่า “ กะเทย ” ไว้หลายคน ซึ่งบางคนก็ให้ความหมายของ “ กะเทย ” เหมือนกับความหมายของผู้ชายรักร่วมเพศ แต่ในที่นี้ ขอนำเสนอเฉพาะความหมายของ “ กะเทย ” ซึ่งจากการที่ศึกษาการให้นิยามจากหลายคนพบว่าส่วนใหญ่ให้นิยาม คล้ายๆกัน ซึ่งรวมความได้ว่า “ กะเทย ” หมายถึงผู้ชายที่มีความชอบ มีพฤติกรรม ตลอดจนการแต่งกาย อาทิปฏิกิริยาเหมือนผู้หญิง มีความชอบในการแสดงบทบาทแห่งเพศหญิง (บงกชมาศ, ประภาพรรณ , นงลักษณ์, และ โชคชัย)

ส่วนในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2543 :37) ให้ความหมายของ “ กะเทย ” อย่างเป็นทางการโดยไม่เน้นที่ต้องเป็นเพศใดเพศหนึ่งโดยเฉพาะ ว่า “ กะเทย ” หมายถึง สัตว์ที่มีทั้งอวัยวะทั้งเพศผู้และเพศเมีย , คนที่มีจิตใจและกิริยาอาการตรงข้ามกับเพศของตน

แต่ในทางแพทย์(อุดมศิลป์ ศรีแสงนาม ,2521) ได้แยก “ กะเทย ” ออกจากพวกรักร่วมเพศ โดยแบ่ง “ กะเทย ” ออกเป็น 3 ประเภท คือ

ประเภทที่ 1 “ กะเทย ”(Hermaphrodite) หมายถึงบุคคลที่มีอวัยวะเพศ (Sex-organ) ทั้งสองเพศอยู่ในร่างกายมาแต่กำเนิดซึ่งแบ่งออกเป็น กะเทยแท้ (True Hermaphrodite) หมายถึงบุคคลที่มีอวัยวะเพศ 2 เพศ ในอยู่ร่างกาย และมีลักษณะเด่นทางเพศกับฮอร์โมนในร่างกาย

ตรงกัน และกะเทยเทียม(Pseudo Hermaphrodite) หมายถึงบุคคลที่มีอวัยวะเพศ 2 เพศ อยู่ในร่างกายและมีลักษณะเด่นทางเพศกับฮอร์โมนไม่ตรงกัน

ประเภทที่ 2 พวกลักเพศ(Transvestitism) หมายถึงบุคคลที่ชอบหรือพึงพอใจที่จะแต่งกายเป็นเพศตรงข้าม ซึ่งไม่จำเป็นว่าจะต้องมีพฤติกรรมรักร่วมเพศเสมอไป

ประเภทที่ 3 พวกแปลงเพศ(Transsexualism) หมายถึงบุคคลที่มีลักษณะทางเพศภายนอกและฮอร์โมนเพศเป็นเพศเดียวกันครบถ้วน แต่จิตใจต้องการเป็นเพศตรงข้าม และมีความต้องการที่จะเปลี่ยนเพศของตนเป็นเพศที่ตนพอใจ ส่วน Merlene Bishop(ค.ศ.1998) ได้ยืนยันให้เห็นว่าการจำแนกประเภทของผู้รักร่วมเพศ จะเน้นที่ความรู้สึกนึกคิดของเจ้าของอัตลักษณ์ โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่ม Homosexual หรือผู้รักร่วมเพศ เป็นบุคคลที่มีความสัมพันธ์ทางเพศกับเพศเดียวกัน รู้สึกดึงดูดใจกับคู่ที่เป็นเพศเดียวกัน กลุ่ม Bisexual คือ กลุ่มคนที่มีความสัมพันธ์หรือมีคู่ได้กับทั้งสองเพศชายก็ได้ หญิงก็ได้ และกลุ่ม Transsexual คือกลุ่มคนที่รู้สึกว่าตนเองเป็นเพศตรงข้ามกับเพศที่เป็นสรีระของตน นั่นคือ Transsexual ชายจะรู้สึกว่าตนเองเป็นผู้หญิง และ Transsexual หญิงจะรู้สึกว่าตนเองเป็นผู้ชาย

จะเห็นได้ว่าในการจัดประเภท หรือการให้นิยามผู้ที่ เป็น “ กะเทย ” จะเกิดจากการให้นิยามโดยคนอื่น แต่ในงานวิจัยนี้กำลังค้นหา นิยามที่นักเรียน “ กะเทย ” เป็นผู้ให้เอง ซึ่งจะสนใจที่ความรู้สึกของผู้ที่เป็น “ กะเทย ” เป็นสำคัญ มากกว่าลักษณะทางกายภาพ หรือทางสรีระภายนอก ซึ่งในกรณีนักเรียน “ กะเทย ” ที่ผู้วิจัยสนใจศึกษา อาจจัดอยู่ในประเภท กะเทยชนิดลักเพศก็ได้ เพราะเป็นกลุ่มนักเรียนชายที่แสดงออกไม่เหมือนกับการแสดงออกของนักเรียนเพศชายส่วนใหญ่ แต่ผู้วิจัยจะไม่ขอนิยามว่าการแสดงออกนั้นเป็นการแสดงออกก่อนไปทางเพศหญิง เพราะจากการที่ได้สังเกตอาการปฏิกิริยา การแสดงออก การพูดจา หรือพฤติกรรมต่างๆของนักเรียนกลุ่มนี้แล้วจะไม่เหมือนกับการแสดงออกของเพศหญิงจริงๆ นัก แต่เสมือนกับที่นักเรียนกลุ่ม “ กะเทย ” พยายามที่จะสร้างอัตลักษณ์ของตนเองขึ้นมาอีกแบบหนึ่ง ซึ่งไม่ใช่เป็นทั้งผู้หญิง หรือทั้งผู้ชาย ดังที่พวกเขาได้ให้นิยามตัวเองว่า “ กะเทย ” คือไม่ใช่ทั้งผู้หญิงและทั้งผู้ชาย โดยผู้วิจัยจะมุ่งศึกษาเฉพาะนักเรียนที่ตัวเองเรียกตัวเองว่า “ กะเทย ” โดยเฉพาะ โดยพยายามทำความเข้าใจในการให้ความหมาย การนิยามตนเอง และการจัดประเภทโดยตัวนักเรียน “ กะเทย ” เอง

แนวคิดเกี่ยวกับ “ กะเทย ” หรือ ผู้รักร่วมเพศ ต่อการเป็นและไม่เป็นผู้มีปัญหาทางสังคม

จากมุมมองของบุคคลต่างๆ ในสังคมที่จะกล่าวต่อไปนี้เป็น การฉายให้เห็นว่าสังคมคิดอย่างไรต่อบุคคลที่เป็น “ กะเทย ” โดยจะแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มภายใต้การมองที่มุ่งเน้นเรื่องของความคิดของกลุ่มคนที่พยายามจะ โยงโยความ เป็นปัจเจกชนเข้ามาพัวพันกับสภาพสังคมนั่นเอง

กลุ่มที่คิดว่าการเป็น “ กะเทย ” เป็นปัญหาสังคม

กลุ่มคนกลุ่มนี้จะมองว่า “ กะเทย ” เป็นพฤติกรรมที่บุคคลพยายามทำให้เกิดขึ้นเพื่อละเมิดบรรทัดฐานสังคมนำไปสู่ความวุ่นวาย โดยมองว่า กลุ่ม “ กะเทย ” เป็นกลุ่มผู้เบี่ยงเบน โดยจำแนกจำแนก อติวิฒนลัทธิ และคณะ(2540) ได้กล่าวถึงพฤติกรรมที่อยู่ในข่าย การกระทำเบี่ยงเบน อยู่ข้อหนึ่งคือ การเบี่ยงเบนทางเพศ(sexual deviance) เป็นพฤติกรรมทางเพศที่ไม่ปกติ เช่นรักร่วมเพศซึ่งได้แก่ homosexuality และ lesbianism

คอร์นบลูม และจูเลียน(อ้างใน มนุษย์กับสังคม , 2541 : 530) ได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ของสุขภาพจิตกับปัญหาทางสังคมในกรณีของปัญหารักร่วมเพศและการชอบเพศตรงข้ามไว้ว่า

ท่ามกลางความสับสนในการเปลี่ยนแปลงบทบาทของแต่ละเพศ แรงกดดันจากปัญหาครอบครัว และสิ่งแวดล้อมในสังคมปัจจุบัน ได้ก่อเกิดปัญหาของความไม่พอใจเพศของตนเอง และอยากเป็นเพศตรงข้าม(Transsexualism) ปัญหารักร่วมเพศก็มีเพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัด บุคคลในกลุ่มดังกล่าวมักมีปัญหาทางสุขภาพจิตอยู่ด้วย จึงปรับตัวยาก และมีความอดทนต่ำ ทำให้เกิดคดีหึงหวงจนถึงระดับที่มีการฆาตกรรมและอัตวินิบาตกรรมอยู่บ่อยๆ นอกจากนี้ยังมีปัญหาเรื่องโรคเอดส์เข้ามา ทำให้เกิดความตื่นตระหนกจากการกลัว โรคซึ่งเป็นภัยคุกคามต่อชีวิตด้วย

ในทำนองเดียวกับมงคล มงคล หวังสุขใจ และคณะ (2538 : 122) ได้ให้ความหมายของพฤติกรรมเบี่ยงเบนและจัดประเภทของพวกกะเทยเป็นพวกมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนด้วย ดังนี้

พฤติกรรมเบี่ยงเบนเป็นพฤติกรรมที่กลุ่ม หรือสังคมเห็นว่าผิดไปจากบรรทัดฐานที่คนทั่วไปยึดถือปฏิบัติ และก่อให้เกิดการต่อต้าน หรือลงโทษผู้กระทำผิด เช่นการกระทำที่ฝ่าฝืนกฎหมายอาญา มีฆาตกรรม การข่มขืน เป็นต้น รวมทั้งการกระทำที่ผิดจารีตประเพณีหรือผิดแผกไปจากความคาดหวังของคนทั่วไป หรือเป็นการปฏิบัติที่คนส่วนใหญ่รู้สึกขงหวงหวาด ผิดปกติ วิตถาวร หรือเลว เช่น การรักร่วมเพศ

ซึ่งจะเห็นได้ว่าความคิดเห็นของผู้ที่กล่าวถึงข้างต้นมีความเห็นโน้มเอียงไปในทางที่เห็นว่าพฤติกรรมรักร่วมเพศหรือ “ กะเทย ” เป็นพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนไปจากปกติทางสังคมซึ่งอาจจะก่อให้เกิดปัญหาในสังคมมากขึ้น นั่นเอง

กลุ่มที่คิดว่า การเป็นกะเทย ไม่เป็นปัญหาทางสังคม

บุคคลกลุ่มนี้มองว่าพฤติกรรมดังกล่าวไม่ใช่เป็นปัญหาแต่การมองของสังคมที่มีต่อคนกลุ่มนี้ต่างหากที่จะเป็นสาเหตุแห่งปัญหาดังจะเห็นจากความเห็นของวัลลภ (วัลลภ ตั้งคณาบุรุษ , 2535 : 120-121) กล่าวถึงเด็กไทยในปัจจุบันว่า

...สภาพปัญหาที่มีผลมาจากการเลี้ยงดูที่ผิดพลาด หนึ่งในสภาพปัญหาที่กำลังทวีความรุนแรงและเด่นชัดขึ้น ซึ่งมาจากผลดังกล่าวนี้ด้วยก็คือ การเบี่ยงเบนและผิดเพศของเด็กนั่นเอง การเบี่ยงเบนทางเพศหรือการผิดเพศของเด็กไทยนี้ กล่าวได้ว่ากำลังเพิ่มความปริวิตกแก่พ่อแม่ผู้ปกครองเด็กเป็นจำนวนมาก ทั้งนี้ก็เพราะสภาพของเด็กผู้ชายที่มีบุคลิกท่าทาง จริตและนิสัยไปในทางเป็นหญิง หรือเด็กชายที่มีบุคลิกสมชายที่มีคู่ครองที่เป็นชาย และเด็กผู้หญิงที่มีบุคลิกเข้มแข็ง แก่น มีอุปนิสัยเป็นชาย ชอบที่จะมีคู่เป็นหญิง หรือหญิงที่รังเกียจเพศชายเป็นคู่คงแต่ชอบหญิงที่มีลักษณะเป็นทอมบอยมาเป็นผู้นำ เหล่านี้คือภาพผิดเพี้ยนไปจากธรรมชาติที่เข้าใจ และชินกับสภาพสังคมที่ว่า โลกมนุษย์มีเพียง 2 เพศ เท่านั้น คือเพศหญิงและเพศชาย

ดร.เสรี วงษ์มณฑา (2546) มองว่าปัญหาที่เกิดขึ้นนี้ส่วนใหญ่เกิดจากการไม่ยอมรับของบุคคลในสังคม และกล่าวถึงแนวโน้มสังคมปัจจุบันว่า

คิดว่าสังคมไทยยอมรับเกย์ เลสเบี้ยนมากขึ้นแล้ว เนื่องจากเหล่านี้มีความสามารถประกอบอาชีพ ได้เงินประสบความสำเร็จในหลายอาชีพ และเริ่มที่จะเปิดตัวเองกันออกมามากขึ้น “ถ้าคนส่วนใหญ่ไม่ยอมรับหรือเพื่อน ไม่ยอมรับ ก็จะเกิดความกลัว ไม่กล้าเปิดเผยตัวเอง แต่เมื่อเขามีความกล้าขึ้นมาแล้ว ก็จะเปิดเผยตัวเองกันมากขึ้น ไม่เหมือนกับเมื่อก่อน ตรงนี้เองที่ทำให้หลายคนเข้าใจผิดคิดว่า เมืองไทยมีคนที่เป็นเกย์เพิ่มมากขึ้น บอกได้เลยว่าจำนวนเกย์ไม่ได้เพิ่มขึ้น แต่คนที่ป็นเกย์ในเมืองไทยเปิดเผยตัวเองมากขึ้นเท่านั้นเอง

ซึ่งสอดคล้องกับวันทนีย์(วันทนีย์ วาสิกะสิน , 2525 :43) ที่กล่าวถึงพฤติกรรมรักร่วมเพศว่ารักร่วมเพศ หมายถึงความสัมพันธ์ทางเพศระหว่างเพศเดียวกัน ซึ่งในขณะนี้เป็นเรื่องที่กล่าวขวัญกันมากเพราะมีแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นเรื่อยๆ ถึงกับมีการเรียกร้องให้มีการออกกฎหมายยอมรับบุคคลที่มีความรักร่วมเพศนี้ ในสมัยก่อนนั้นความรักร่วมเพศเป็นเรื่องที่ค่อนข้างเสียหายอย่างร้ายแรง ผู้ที่ประพฤติดังกล่าวมักถูกประณามและดูถูกจากสังคม โดยไม่ได้รับความเป็นธรรมว่าสาเหตุที่เป็นเช่นนั้นเพราะอะไร ต่อมาเมื่อมีวิทยาการต่างๆเจริญขึ้น มีการค้นคว้าหาสาเหตุถึงเรื่องรักร่วมเพศทำให้คนในสังคมเข้าใจ และยอมรับมากขึ้น ประกอบกับมีผู้ประพฤติดังกล่าวปฏิบัติอยู่โดยทั่วไป มีผู้กล่าวว่า ถ้ารักร่วมเพศไม่ได้ทำอันตราย

หรือความเดือดร้อนให้กับใคร ก็ไม่น่าจะมีบุคคลอื่นไปยุ่งเกี่ยว เพราะเป็นความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลสองคน และรกร่วมเพศจะป้องกันปัญหาประชากรต้นโลกหรือเพิ่มมากขึ้นในสังคมได้ โดยไม่ต้องใช้วิธีคุมกำเนิด...

และวันนี้ยังได้กล่าวถึงนโยบายในการพิจารณาให้ความเป็นธรรมกับผู้ที่ประพฤติดังเพศไม่เหมือนผู้อื่นว่า การให้ความเป็นธรรมได้แก่การพิจารณาถึงสาเหตุที่ทำให้เขาเหล่านั้นมีพฤติกรรมแบบรกร่วมเพศ โดยพิจารณาตั้งแต่สภาพการได้รับการเลี้ยงดูจากครอบครัว การให้ความเป็นธรรมในด้านอื่นๆ ได้แก่ โอกาสในการประกอบอาชีพ(ได้รับการใช้ฝึกทักษะ) บุคคลเหล่านี้ก็เป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าในสังคม เช่นเดียวกับคนอื่นๆ ถ้าเขาได้รับโอกาสหรือได้รับการปฏิบัติที่ถูกที่ควร การให้การปฏิบัติที่ดีแก่พวกเขา ความเข้าใจและการเห็นอกเห็นใจ จะช่วยลดความร้ายแรงในการก่ออาชญากรรมต่างๆของบุคคลรกร่วมเพศลงได้ส่วนหนึ่ง โดยให้คนทั่วไปมองอย่าง “ปรกติ ” ธรรมดา ขณะเดียวกันนักสังคมสงเคราะห์ก็ทำการสำรวจวิจัยเกี่ยวกับความต้องการของบุคคลรกร่วมเพศเพื่อเสนอเป็นข้อมูลสำหรับการวางนโยบายที่ดีที่สุดต่อการให้ความเป็นธรรมกับบุคคลรกร่วมเพศ

สำหรับ ศิริรัตน์(ศิริรัตน์ แอดสกุล ,2540) ได้กล่าวถึงพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศหากเกิดขึ้นแล้ว ถ้าเรามองว่าเป็นปัญหา หรือเป็นความทุกข์ เราต้องศึกษาหาทางแก้ไข หากแก้ไขไม่ได้ ก็คงต้องรับสภาพ หรือทำใจให้ได้ อีกทั้งวารุณี ฟองแก้ว และพูนทรัพย์ โสภารัตน์ (2542) กล่าวถึงความรักของชายประเภทสองว่า ความรักของผู้ชายที่มีต่อเพศเดียวกัน หรือ ชายรักชาย ปัจจุบันนี้เป็นเรื่องธรรมดาไปแล้ว สังคมยอมรับได้ ถึงแม้ไม่ครอบคลุมทุกสังคม แต่คนส่วนใหญ่ก็ไม่ได้รังเกียจอะไรมากนัก ถ้าไม่ทำตัวเป็นปัญหาต่อสังคม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รุ่งกานดา พงศ์กรกุลพานิช (2530) ซึ่งศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของนักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ต่อพวกรกร่วมเพศชายกรณีศึกษา : กลุ่มโรงเรียนที่ 1 ของกรุงเทพมหานคร โดย ศึกษาจากตัวอย่างนักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียน 6 โรงเรียนที่เป็นโรงเรียนชายล้วน และโรงเรียนสหศึกษา พบว่านักเรียนกลุ่มตัวอย่างตระหนักว่าพฤติกรรมรกร่วมเพศชาย เป็นพฤติกรรมที่เบี่ยงเบน ก่อเกิดผลกระทบต่อตัวผู้มีพฤติกรรมเอง และบุคคลแวดล้อม แต่ก็มี ความเข้าใจ เห็นใจ และยอมรับในคุณค่าของความ เป็นมนุษย์ร่วมสังคมเดียวกัน ขณะเดียวกันก็มีความคิดเห็นว่าการจำกัดสิทธิบางประการเช่น การเป็นผู้นำ การจำกัดของเขตของการเลือกประกอบอาชีพ ทั้งยังมีความคิดเห็นว่าการยับยั้งกิจกรรมที่จะส่งผลให้เกิดความแพร่ระบาดของพฤติกรรมรกร่วมเพศชายด้วย และพบว่านักเรียนที่มีภูมิลำเนาเดิมอยู่กรุงเทพมหานคร จะมีความคิดเห็นด้านบวกต่อพวกรกร่วมเพศมากกว่านักเรียนที่มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ต่างจังหวัด

จะเห็นว่าทั้งการวิเคราะห์แนวโน้มที่สังคมไทยไม่ว่าจะเป็นการเปลี่ยนเป็นสังคมเมืองซึ่งวิถีชีวิต และวิถีคิดของคนเริ่มกว้างขึ้น หรือการเปลี่ยนแปลงในระบอบประชาธิปไตยมากขึ้น ย่อมเปิดโอกาสให้ บุคคลที่เป็น “ กะเทย ” ได้แสดงบทบาท ความสามารถจนเป็นที่ยอมรับของสังคมมากขึ้น และจากงานวิจัยของรุ่งกานดาเอง ก็แสดงให้เห็นว่านักเรียนมัธยมที่จะเป็นสมาชิกส่วนใหญ่ของประเทศในอนาคต มองบุคคลที่มีลักษณะเป็น “ กะเทย ” ในแง่มุมต่างจากบุคคลยุคก่อน นั่นคือการมีความเข้าใจ ยอมรับคุณค่าของความเป็นมนุษย์ร่วมสังคม แม้จะยังเห็นควรจำกัดสิทธิเสรีภาพ ในกิจกรรมบางอย่าง แต่ด้วยวิถีแห่งประชาธิปไตยย่อมส่งให้บุคคลที่เป็น “ กะเทย ” จะเป็นที่ยอมรับว่า เป็นบุคคลอีกเพศหนึ่งในที่สุด

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน “ กะเทย ” และงานวิจัยเกี่ยวกับอัตลักษณ์

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ไม่พบว่ามีการวิจัยที่เกี่ยวกับการศึกษาความรู้สึกลึกซึ้งต่อตนเอง ของนักเรียน “ กะเทย ” โดยตรง อีกทั้งการวิจัยในเรื่องทำนองนี้พบว่ามีอยู่น้อยมาก ทั้งที่การเป็น “ กะเทย ” หรือ “ การเป็นผู้ที่รักร่วมเพศ ” นับเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นมาในสังคมไทยอย่างเด่นชัด และได้รับการยอมรับมากยิ่งขึ้น แต่จะพบว่ามิงงานวิจัยที่ศึกษา เกี่ยวกับปัจจัย และการธำรงสภาพความเป็นผู้รักร่วมเพศอยู่บ้างเท่าที่พบ ดังจะนำเสนอตามลำดับนี้

งานวิจัยที่เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็น “ กะเทย ”

พบว่าการเป็น “ กะเทย ” ของคนคนหนึ่งเกิดจากความชอบในบทบาทข้ามเพศ การเรียนรู้โดยไม่ตั้งใจจากกลุ่ม โดยมีความชอบของตนเองเป็นปัจจัยนำ และเกิดจากความคิดของตนเองว่าตนเองเกิดมาเป็น (Born to be) (วีธี ตระกูลงาม ,2535)

งานวิจัยที่เกี่ยวกับแบบแผนในการพัฒนาอัตลักษณ์ของ “ กะเทย ”

มิงงานวิจัยอยู่สองชิ้นที่ศึกษาเรื่องของการธำรงและพัฒนาอัตลักษณ์ของความเป็น “ กะเทย ” พบว่า แบบแผนการพัฒนาเอกลักษณ์ของวัยรุ่นที่นิยามตนเองว่าเป็น กะเทย มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเป็น 3 ขั้นตอนคือ เริ่มมีความชอบในบทบาทข้ามเพศ แล้วมีโอกาสปฏิบัติสังสรรค์ทางสังคมเขา จะเกิดความรู้สึกว่าตนเองแตกต่างจากผู้ชายทั่วไปนำไปสู่การสงสัยในเอกลักษณ์ตนเอง จากนั้นเขา จะพยายามหาคำอธิบายที่เป็นที่ยอมรับของสังคม โดยการเรียนรู้จากวัฒนธรรมย่อยเพื่อให้เกิดภาพลักษณ์ที่ติดกับตนเอง และขั้นสุดท้ายคือขั้นการเริ่มยอมรับกับตนเองว่าเป็นผู้เบี่ยงเบนทางเพศ การพัฒนาและธำรงเอกลักษณ์รักร่วมเพศจะมีลักษณะเป็นขั้นตอนต่อเนื่องและผ่านเงื่อนไขสำคัญของการยอมรับความหมายและประเภททางสังคมแบบรักร่วมเพศให้กับตนเองใน 4 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 เกิดความรู้สึกว่าตนเองแตกต่างจากผู้อื่น เนื่องจากเขาได้รับการตอบ สนองจากผู้ร่วมปฏิบัติสัมพันธ์ในลักษณะที่ผิดแผกไปจากคนอื่น ๆ ขั้นตอนที่ 2 เป็นขั้นการแยกความรู้สึกและการกระทำ

นอกจากเอกลักษณ์เป็นขั้นที่บุคคลเข้าสู่ภาวะการสงสัยตนเองว่าอาจจะเป็นเกย์แต่ไม่อาจรับได้ เพราะเป็นนิยามที่ถูกประทับตราว่าเป็นความคิดปกติหรือเป็นความเบี่ยงเบน ดังนั้นเขาจึงพยายามหาเหตุผลต่างๆมาอ้างกับตนเองถึงการแสดงพฤติกรรมรักร่วมเพศเพื่อปฏิเสธเอกลักษณ์และรอยมลทินทางสังคม ขั้นตอนที่ 3 คือขั้นเปิดเผยตัว เป็นขั้นของการได้มาซึ่งเอกลักษณ์รักร่วมเพศโดยการเรียนรู้ความหมายและแบบแผนการดำเนินชีวิตจากบุคคลนัยสำคัญอันเป็นเงื่อนไขสำคัญของการก่อตัวของเอกลักษณ์รักร่วมเพศ และ ขั้นตอนที่ 4 คือการยึดมั่นผูกพันต่อเอกลักษณ์เอวิทีชีวิตเกย์มาเป็นส่วนหนึ่งของแบบแผนการดำเนินชีวิต โดยไม่สามารถละทิ้งความผูกพันนี้ได้เพราะเงื่อนไขสำคัญคือผู้รักร่วมเพศขาดแนวโน้มนำทางเพศต่อเพศตรงข้าม ประกอบกับการเข้าสู่โลกของเกย์ซึ่งมีวัฒนธรรมย่อยของกลุ่มสมาชิกชาวเกย์คอยสนับสนุนความรู้สึกและพฤติกรรมทำให้การดำรงเอกลักษณ์เกิดความมั่นคง ต่อไป (ประภาพรธณ วงศาโรจน์ , บงกชมาศ เอกเอี่ยม ,2532)

งานวิจัยที่เกี่ยวกับกระบวนการปรับตนของนักเรียนกะเทย

พบว่าบรรดาชายรักร่วมเพศจะมีแนวทางการปรับตัวจากปฏิกิริยาตอบสนองทางสังคม คือ 1) การลดลักษณะความเป็นผู้หญิงโดยพยายามสร้างลักษณะความเป็นผู้ชายมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการแต่งกาย การพูด กิริยาท่าทาง หรือการแสดงบทบาททางสังคมที่พึงจะเป็นคุณสมบัติของเพศชายทั่วไป แต่ยังคงมีความพึงพอใจทางเพศ กับเพศชายด้วยกัน 2) การเสนอตนเองในบทบาทของชายรักร่วมเพศ หรือการเปิดเผยและยอมรับในความเป็นชายรักร่วมเพศต่อสังคมต่างๆไป อีกทั้งยังพบว่าปฏิกิริยาในทางลบของสังคม ทำให้บรรดาชายรักร่วมเพศมีการเปลี่ยนแปลงตนเองอย่างมาก และที่ประสบความสำเร็จนั้นเกิดขึ้นจากการแต่งกาย การแสดงกิริยาท่าทางในแบบเพศชาย การไม่แสดงอารมณ์ความรู้สึก ขณะที่อยู่ในแวดวงคนทั่วไปที่พูดถึงชายรักร่วมเพศอย่างเสียหาย นอกจากนี้ชายรักร่วมเพศจะไม่พยายามเป็นผู้ที่มีบทบาทนำทางสังคมมากนัก นอกจากจะวางตัวสุภาพ ค่อนข้างเสียบ เก็บตัว และไม่เข้าสังคม ซึ่งลักษณะดังกล่าวจะสร้างความรู้สึกปฏิเสธตนเอง ความไม่ซื่อสัตย์ ความโดดเดี่ยว และวิตกกังวลว่าจะถูกจับได้

งานวิจัยเกี่ยวกับความแตกต่างระหว่างลักษณะของเพศชายหญิง

และจากงานวิจัยของ พรธณี (พรธณี ทรัพย์มากอุดม, 2532) ซึ่งทำการศึกษาความแตกต่างระหว่างเพศกับการให้คุณค่าตนเองศึกษากรณีนักเรียนมัธยม โรงเรียนสุวรรณารามวิทยาการ โดยศึกษาการให้คุณค่าในตัวเองของนักเรียนเพศชาย และเพศหญิง โดยใช้มาตรวัดลักษณะของเพศชาย(Masculinity) และเพศหญิง(Femininity)จำแนกความแตกต่างในเอกลักษณ์แห่งบทบาทแห่งเพศ พบว่าเพศชายให้คุณค่าในเอกลักษณ์(Masculinity) ดังนี้ ความเป็นตัวของตัวเอง ยืนยันความคิดตนเอง ไม่ชอบฟังใคร ชอบกีฬา มุ่งมั่นสูง ท่าทางแข็ง ชอบออกคำสั่ง ชอบงานท้าทาย ชอบเสี่ยง สนุกกับคนยาก ดัดสินใจเร็ว ล้ำสัน ทะเยอทะยาน ชอบแข่งขันส่วนเพศหญิงให้คุณค่าในเอก

ลักษณะ (Femininity) ของ การเป็นคนอ่อนโยน ขี้อาย ถ่อมตัว ขี้สงสาร ขี้ใจหนา คิดเล็กคิดน้อย ตามใจคนอื่นง่าย พอใจในตัวเอง พุดจาอ่อนหวาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Moss, Wendy L.(2531) ที่ศึกษา The Relation of one's sex role with one's stereotypes of the sex roles of homosexuals ซึ่งพบว่า พวกรักร่วมเพศหญิงมี sex-typed male คือประเภท masculinity มาก และมีประเภท femininity น้อยกว่าผู้รักร่วมเพศชาย และในทำนองเดียวกัน พวกรักร่วมเพศชายก็มี sex-typed female ประเภท masculinity น้อย และมี femininity มากกว่ารักร่วมเพศหญิง

จากงานวิจัยของ พรณี นี้เมื่อได้อ่านวิธีการคัดสรรข้อความที่เป็นเอกลักษณ์ที่ทั้งสองเพศให้คุณค่า มีเอกลักษณ์หลายข้อที่เพศหญิงไม่ได้ให้คุณค่า นั่นคือ การเป็นคนชอบบังคับ กระตือกระตั้ว น่าคบ ปรับตัวง่าย เข้าถึงคนง่าย ซึ่งเป็นที่น่าสังเกตว่าเอกลักษณ์บางอย่างเหล่านี้โดยเฉพาะ กระตือกระตั้ว ปรับตัวง่าย น่าคบ กลับเป็นเอกลักษณ์ของพวกเขา “กะเทย” จึงเป็นการยืนยันได้อีกทางหนึ่งว่าคนที่เรียกตนเองว่า “กะเทย” นั้นมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวที่ไม่ใช่ทั้งเป็นผู้หญิงหรือของผู้ชายโดยเฉพาะ ซึ่งพรณี ได้ให้ข้อพิจารณาในการจำแนกความแตกต่างระหว่างเพศว่า นอกจากใช้เพศที่ติดตัวมาแต่กำเนิดมาเป็นตัวแบ่งแล้ว ยังใช้สังคม วัฒนธรรม ซึ่งมีเกณฑ์เอกลักษณ์แห่งบทบาททางเพศ(Sex role identity) มาเป็นตัวแยกซึ่งเกิดจากระบวนการขัดเกลาทางสังคม (Socialization) และความคาดหวังทางสังคมต่อบทบาทนั้น ซึ่งเกิดขึ้นแต่วัยก่อนเข้าเรียน เอกลักษณ์นี้ต้องผ่านการประทับตราให้ตนเองให้แสดงออกอยู่ในปรากฏการณ์ 3 ประการ คือ 1) แสดงอยู่ในลักษณะแห่งกายภาพ ซึ่งแก่ไขยาก เช่น เป็นผู้ชาย จะมีลักษณะลำสัน ส่วนผู้หญิงจะบอบบาง อรชร 2)แสดงอยู่ในพฤติกรรมภายนอกที่เห็นชัดเจน เช่น ผู้ชายมีการกระทำที่ใช้การรุนแรง และรุกราน ในขณะที่มาตรฐานสังคมไม่นิยมให้ผู้หญิงแสดงอาการก้าวร้าว รุนแรงแต่มุ่งหวังให้เพศหญิงต้องพึ่งพาผู้อื่น เก็บความรู้สึกและยอมตาม 3) แสดงอยู่ภายใน เช่น แรงจูงใจ ความเชื่อความต้องการ เช่น เชื่อว่าเพศหญิงเป็นเพศของผู้ให้ความรัก ให้การเอาใจใส่ต่อผู้ป่วยเด็ก คนชรา อ่อนโยน และเชื่อว่าเพศชายเป็นผู้ให้ความปลอดภัย ความมั่นคง เป็นผู้อ่อนไหวและทนต่อความกดดัน

จากแนวคิดดังกล่าวจะเห็นว่า การกำหนดพฤติกรรมของเพศชายและเพศหญิงไม่ใช่เป็นไปตามธรรมชาติทั้งหมด แต่ส่วนใหญ่ถูกกำหนดจากสังคมที่ให้คุณค่า ตีค่า และคาดหวัง ไปตามบริบทของสังคมหนึ่งๆ ดังนั้นจึงเป็นไปได้ว่า บุคคลหนึ่งถ้าไม่ได้ปฏิบัติไปตามการคาดหวัง หรือตามที่สังคมวางบทบาท จะเป็นบุคคลที่สังคมเห็นว่าเป็นผู้เบี่ยงเบน แต่ในทางกลับกันถ้าสังคมยอมรับและมองบทบาทของ กะเทยใหม่ว่าเป็นบุคคลอีกเพศหนึ่งมีพฤติกรรม กิริยา อารมณ์ ความนึกคิดอย่างที่เขาเป็น ในตอนนั้น บุคคลที่เป็นกะเทยย่อม ไม่ใช่เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนอีกต่อไป

งานวิจัยที่เกี่ยวกับอัตลักษณ์

เท่าที่ค้นหางานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับอัตลักษณ์โดยตรงในประเทศไทยพบอยู่ หนึ่งเรื่องเป็นของ กาญจนา (กาญจนา พึ่งเนตร ,2537) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับอัตลักษณ์แห่งตนของวัยรุ่นในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตอำเภอเมือง พิษณุโลก โดยใช้แบบสอบถามอัตลักษณ์แห่งตน แบบสอบถามพฤติกรรมสัมพันธ์ภาพ ความต้องการไมตรีสัมพันธ์ ความรู้สึกโดดเดี่ยวอ้างว้าง และแบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล พบว่า วัยรุ่นที่มีสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคลแตกต่างกันมีอัตลักษณ์แห่งตนแตกต่างกัน และวัยรุ่นที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูที่แตกต่างกันมีอัตลักษณ์แห่งตนและสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคลแตกต่างกัน

และกาญจนา ได้ให้นิยามความหมายของคำว่า อัตลักษณ์ว่าหมายถึง การรู้และการยอมรับว่าตนมีเป้าหมายสำหรับอนาคต การมีความมั่นใจและภาคภูมิใจในตนเอง และการรู้ว่าผู้อื่นยอมรับในความสามารถและคุณค่าของตน โดยได้กล่าวถึงการแบ่งช่วงอายุตามทฤษฎีพัฒนาการของ อิริคสันว่า แบ่งได้เป็น 8 ขั้นตอน ในแต่ละขั้นตอนมนุษย์ต้องเผชิญกับวิกฤติการณ์ทางสังคมและจิตใจ (Psychosocial crisis) ซึ่งหมายถึงความเครียดหรือความขัดแย้งเนื่องจากมนุษย์ต้องพยายามปรับตัวให้เหมาะสมกับความต้องการและความคาดหวังของกลุ่มวัฒนธรรมที่มนุษย์ผูกพันอยู่ด้วยแต่ในขณะเดียวกันมนุษย์ก็ต้องพยายามดำรงรักษาความเป็นตัวของตัวเองและควมมีความหมายในตัวเองไว้เช่นกัน ขั้นตอนที่สำคัญคือขั้นตอนที่ 5 ช่วงระยะเวลาวัยรุ่นที่เป็นเวลาของการเปลี่ยนแปลงจากวัยเด็ก เป็นวัยผู้ใหญ่ วัยรุ่นพบกับความเปลี่ยนแปลงมากมายทั้งการเปลี่ยนแปลงภายในตน และจากกลุ่มสังคมที่ต่างคาดหวังว่าวัยรุ่นควรมีความรับผิดชอบและบทบาทเช่นเดียวกับผู้ใหญ่ เป็นระยะที่วัยรุ่นมีความสนใจเกี่ยวกับตนเอง ต้องการหา นิยาม และคำจำกัดความสำหรับตนเอง วัยรุ่นจะนิยามตนเอง ได้ด้วยการตอบคำถามว่าตัวเองนี่คือใครต้องการอะไร มีสาระสำคัญ คืออุดมคติ ค่านิยม และทัศนคติสำหรับการดำเนินชีวิตอย่างไร ค่านิยมของวัยรุ่น ต้องประกอบขึ้นด้วยความหมายของตนในปัจจุบัน ร่วมกับคนที่ต้องการเป็นในอนาคต และในขณะเดียวกันต้องผสมกับตนในความคาดหวังของกลุ่มสังคมอีกด้วย ซึ่งกลุ่มสังคมหมายถึงทั้งครอบครัว สถาบันการศึกษา ประเทศชาติ เพื่อน และบุคคลที่มีความหมายความสำคัญต่อตัววัยรุ่นเอง วัยรุ่นที่สามารถตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องของตนเอง ได้ จะรู้จัก เข้าใจ และยอมรับตัวเองได้ตามความเป็นจริงที่ตนเป็นอยู่ การรู้จัก การเข้าใจ และการยอมรับตัวเองได้นี้ คือการมีอัตลักษณ์แห่งตน ตามทฤษฎีของอิริคสัน

ดวงเดือนและจุฑาเดือน พันธุมนาวิณ(2541) ได้ยืนยันในเรื่องการพัฒนาอัตลักษณ์ของเยาวชนไทย ในบทความเรื่อง ครอบครัว กับการพัฒนาการของเอกลักษณ์แห่งอิโก้ในเยาวชนไทย ว่า ช่วงอายุตั้งแต่ 3 ขวบขึ้นไป ถ้าบิดามารดาทำตนใกล้ชิดกับเด็กให้ความรักและสนับสนุนเด็กในการที่เด็กจะต่อสู้กับการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายและสังคม เมื่อเด็กเป็นวัยรุ่นจะมีความกล้าที่จะ ศึกษา

แสวงหาประสบการณ์ต่างๆเพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจเลือกทางชีวิตด้านต่างๆ เมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ได้ต่อไป การเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนมากและแบบใช้เหตุผลมาก วิชาที่เรียน ครูอาจารย์ และเพื่อนที่สนับสนุนทางวิชาการและสังคม มีความสำคัญต่อพัฒนาการของเอกลักษณ์แห่งอีโก้ ของเยาวชนเป็นอย่างมาก ในที่นี้ ได้ให้ ความหมายของเอกลักษณ์แห่งอีโก้ ไว้ว่า คือการที่บุคคลจะสามารถผสมผสานความต้องการของตนเข้ากับสังคมได้เป็นอย่างดี ซึ่งก็คือนิยามในการทำงานเดียวกันกับคำว่า “ อัตลักษณ์ ” ที่ใช้ในงานวิจัยนี้นั่นเอง แต่พบงานวิจัยต่างประเทศอยู่หลายชิ้นที่ทำการศึกษาในการทำงานเดียวกันนี้ ดังนี้

Rector, Phillip Kent(1982) ได้ทำการศึกษา เรื่อง การยอมรับอัตลักษณ์แห่งตนของผู้รักร่วมเพศ ในวัยรุ่น : การศึกษาเชิงมานุษยวิทยา (The Acceptance of Homosexual Identity in Adolescence :A Phenomenological Study) Welch , David(1998) ศึกษาเรื่อง ผลของการพัฒนาอัตลักษณ์แห่งความเป็นผู้รักร่วมเพศ , การพัฒนา ego identity และ การเห็นคุณค่าในตนเอง กับระดับของลักษณะนิสัยของความเป็นผู้รักร่วมเพศใน เกย์ผู้ชาย (The effect of homosexual identity development , ego identity development and social self - esteem on levels of internalized homophobia in gay men) Moss, Wendy L. ศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพตายตัวกับบทบาททางเพศของผู้รักร่วมเพศ(The relation of one's stereotypes of the sex roles of homosexuals) Elbel , Jacquelyn Louise ศึกษาการพัฒนาอัตลักษณ์ทางเพศ และทางเลือกอาชีพในเกย์ (Sexual identity development and occupational choice in gay men)และพบว่าอัตลักษณ์ของกลุ่มเกย์ไม่ว่าจะเป็นวัยรุ่น หรือวัยผู้ใหญ่มีส่วนเกี่ยวข้องกับความสำนึกในตนเอง ความภาคภูมิใจในตนเอง ตัวตนของเกย์การเปลี่ยนแปลงอย่างค่อยเป็นค่อยไปจากวัยเด็ก สู่วัยผู้ใหญ่ การแสดงท่าทีของการเป็นเกย์จะมีการเลื่อนไหลเกี่ยวเนื่องกับบุคคลที่เขามีปฏิสัมพันธ์ด้วย แต่งานวิจัยส่วนใหญ่จะศึกษาอัตลักษณ์ โดยการวัดเชิงปริมาณ ใช้แบบวัดทัศนคติในรูปของแบบสอบถามมากกว่าการศึกษาในเชิงคุณภาพที่ต้องมองภาพรวมและบริบททั้งหมดในการสร้างอัตลักษณ์ตามที่ผู้วิจัยใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ อีกทั้งเป็นการศึกษาในกลุ่มผู้ชายรักร่วมเพศมากกว่านักเรียนชายที่เป็นเกย์ตามนิยามที่ผู้วิจัยนิยามไว้ในงานวิจัยชิ้นนี้